

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ

ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНА СИСТЕМА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

освітній ступінь	бакалавр
галузь знань	23 Соціальна робота
спеціальність	231 Соціальна робота
спеціалізація	Соціальна педагогіка

1. Кваліфікація, що присвоюється

Освітня кваліфікація: Бакалавр соціальної роботи.

2. Тривалість програми

3 роки 10 місяців.

3. Кількість кредитів

240 кредитів ЄКТС.

4. Рівень кваліфікації відповідно до Національної рамки кваліфікацій та Європейської рамки кваліфікацій

FQ-EHEA – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень.

5. Галузь знань

23 Соціальна робота.

6. Профіль програми

Мета програми	
Надати студентам вагому інформацію з соціальної роботи та соціальної педагогіки з акцентом на критичному мисленні та практичних навичках дослідження, розвиток компетентностей, необхідних для комунікації, кооперації, поширення інформації у практичній галузі соціальної роботи.	
Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою	
На навчання для здобуття ступеня бакалавра приймаються особи, які здобули повну загальну середню освіту, освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста або освітній ступінь бакалавра.	
Характеристика програми	
1	<p><i>Предметна область, напрям</i></p> <p>Програма орієнтована на академічну підготовку та ґрунтується на теоретичних дослідженнях і практичних наукових результатах з урахуванням світового досвіду соціальної роботи, сучасного стану соціальної сфери України. Акцентує увагу на здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності з соціальної роботи, орієнтує на подальшу фахову самоосвіту.</p> <p><i>Об'єктами</i> вивчення є забезпечення прав, потреб та інтересів людини як найвищої соціальної цінності; процеси соціалізації, соціальної адаптації й інтеграції особистості; реалізація завдань і функцій у сфері соціального захисту населення; допомога та підтримка особам, які перебувають у складних життєвих обставинах; надання соціальних послуг; правові та економічні засоби соціальних інституцій органів державної влади, місцевого самоврядування та недержавних організацій в соціальній сфері; представницькі, організаційно-розпорядчі та консультативно-дорадчі дії, спрямовані на підвищення соціального добробуту; підготовка проектів нормативно-правових документів, забезпечення їх реалізації і контролю.</p> <p><i>Цілями</i> навчання є формування здатності студентів до вирішення прикладних завдань соціальної сфери, у тому числі управління соціальними процесами та процесами, що мають місце в індивідуальному розвитку особистості.</p> <p><i>Теоретичним змістом</i> предметної області слугують</p>

		<p>концепції, принципи, поняття, які формують професійну компетентність соціального працівника.</p> <p>Здобувач вищої освіти має поєднувати теорію і практику соціальної роботи, володіти методами професійної діяльності.</p> <p>Здобувач вищої освіти вчиться застосовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології для вирішення завдань професійної діяльності.</p>
2	<i>Фокус програми: загальна/спеціальна</i>	Акцент на ідентифікації соціальної педагогіки як науки і практики, теорії та історії соціальної роботи, технології соціально-педагогічної діяльності.
3	<i>Орієнтація програми</i>	Програма ґрунтується на дослідженнях із потужною складовою комунікативних та міжособистісних навичок рідною та іноземною мовами. Загально-професійні та спеціальні дисципліни надаються майбутнім соціальним педагогам, які становлять суть професії.
4	<i>Особливості програми</i>	Студенти можуть робити акцент або на соціальну педагогіку та соціальну роботу в ракурсі міжнародних зв'язків, або ж на соціальну педагогіку та соціальну роботу ЄС. Мобільність за програмою Еразмус – рекомендується, але не є обов'язковою, всі студенти беруть участь у спеціальних семінарах.
Програмні компетентності		
	Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
1.	Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 3. Здатність планувати та управляти часом. 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 11. Здатність працювати в команді. 12. Навички міжособистісної взаємодії. 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. <p>1. Здатність аналізувати суспільні процеси становлення і</p>

2.	Фахові компетентності	<p>розвитку соціальної роботи як інтеграційної галузі наукових знань, що акумулюють дані всіх наук про людину.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Здатність оцінювати соціально-політичні процеси, пов'язані з соціальним розвитком держави. 3. Здатність аналізувати існуючу нормативно-правову базу стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення. 4. Здатність до аналізу психічних властивостей, станів і процесів, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади. 5. Здатність до діяльності з попередження соціальних ризиків, складних життєвих обставин, запобігання та вирішення соціальних конфліктів. 6. Здатність до розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб. 7. Здатність до цінування та поваги різноманітності, унікальності й мультикультурності особистості. 8. Здатність вивчати соціальну проблему за допомогою методів дослідження в умовах конкретної ситуації. 9. Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. 10. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. 13. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. 14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. 17. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері. 19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи. 20. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та
----	-----------------------	---

7. Результати навчання програми

1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування завдань спеціальності, відтворювати факти (дати, події, принципи й закономірності суспільного розвитку), встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами, робити висновки, аргументувати свої думки.
2. Грамотно висловлюватися в усній та писемній формі, використовувати мову професійного спілкування, пояснювати й характеризувати факти і явища державною мовою.
3. Розуміти наукові принципи, що лежать в основі соціальної діяльності, ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання зі спеціальності, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.
4. Давати визначення і виокремлювати основні поняття, використовувати власні приклади для ілюстрації відповідей, знаходити спільні риси та відмінності при порівнянні фактів, явищ, характеризувати соціальні явища.
5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.
6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.
7. Використовувати прикладні комп'ютерні програми у ході розв'язання професійних завдань.
8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички.
10. Аналізувати психічні властивості і стани, характеризувати психічні процеси, різні види діяльності індивідів у групі, процеси розвитку, соціалізації, соціальної адаптації та інтеграції особистості, соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.
11. Практикувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.
12. Визначати зміст діяльності, зв'язки та межі компетенції установ та закладів соціального захисту, соціальних служб, інших організацій.
13. Використовувати методи діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.
14. Застосовувати методи соціальної роботи в конкретних умовах взаємодії з клієнтом.
15. Обґрунтовувати необхідність соціальних змін, прийняття практичних рішень щодо покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.
16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.
18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад.
19. Використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.
20. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.
21. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.
22. Демонструвати знання основних етапів становлення і розвитку соціальної роботи як науки та практичної діяльності, нормативно-правової бази соціальної роботи та соціального забезпечення.
23. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.
24. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.
25. Впроваджувати прийоми мотивації, самомотивації на шляху до досягнення спільної мети, виявляти вміння адаптувати свою поведінку до прийняття системи цінностей іншого.
26. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

8. Структурна діаграма програми

Назва навчальної дисципліни/модуля або практики	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин	Семестр
І. Цикл загальної підготовки			
Нормативні дисципліни (24 кредити)			
Філософія	5	150	2
Англійська мова	9	270	1,2
Українська мова	5	150	1
Історія України та української культури	5	150	1
Дисципліни вільного вибору студента (8 кредитів)			
Перелік дисциплін соціально-гуманітарного спрямування	4	120	3
Перелік дисциплін природничого та технічного спрямування	4	120	4
ІІ. Цикл професійної підготовки			
Нормативні дисципліни (80 кредитів)			
Соціальна психологія	6	180	1
Правові засади соціальної роботи в Україні	5	150	1
Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень	4	120	1
Соціальна політика	4	120	4

Загальна соціологія	6	180	2
Соціалізація особистості	6	180	2
Історія соціальної роботи	6	180	2
Соціально-профілактична робота з групами делінквентної поведінки	5	150	3
Теорія та технології соціальної роботи	5	150	3
Соціальна робота з різними групами населення	4	120	4
Менеджмент соціальної роботи	7	210	7
Спеціалізовані служби у соціальній сфері	5	150	9
Методи роботи з групами ризику	5	150	5
Соціальна робота в різних сферах життєдіяльності	5	150	5
Етика фахівця соціальної сфери	4	120	8
Курсова робота	1	30	4
Курсова робота	1	30	6
Курсова робота	1	30	7
Дисципліни вибору факультету (46 кредитів)			
Теорія та методи соціально-педагогічної діяльності	4	120	3
Система культурно-дозвілевої роботи	4	120	5
Соціальний супровід сім'ї	7	210	4
Соціально-педагогічне консультування	5	150	6
Соціально-педагогічне проектування	5	150	6
Соціальна педагогіка	4	120	3
Основи соціальної реабілітації	4	120	5
Основи профорієнтаційної роботи	5	150	7
Методика соціально-виховної роботи	4	120	8
Соціальне забезпечення населення	4	120	8
Дисципліни вільного вибору студента (52 кредити)			
Перелік дисциплін професійного спрямування	52	1560	3-8

8. Форма навчання: денна, заочна.

9. Положення про оцінювання та шкала оцінок

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол №7). Основними формами контролю є поточний, проміжний (модульний) та підсумковий (залік, іспит). Оцінювання знань здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та переводиться у 100-бальну шкалу.

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	
	екзамен	залік
90-100	відмінно	зараховано
80-89	добре	
65-79		
55-64	задовільно	
50-54		
30-49	незадовільно	не зараховано
1-29		

10. Форми атестації здобувачів

Атестація здійснюватися у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену зі спеціальності. З метою атестації здобувачів вищої освіти створюється Атестаційна комісія, діяльність якої регламентується «Положенням про порядок створення та організацію роботи Атестаційної комісії в ІДГУ» (рішення вченої ради ІДГУ від 26.02.2015 р., протокол №5). Атестаційний екзамен включає програмні питання, які визначають рівень засвоєння фахових компетентностей.

Кваліфікаційною роботою є робота бакалавра, що виконується на завершальному етапі здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Вимоги до написання кваліфікаційних робіт, порядок її виконання та захисту визначено в «Положенні про кваліфікаційні роботи в ІДГУ» (рішення вченої ради ІДГУ від 26.11.2015 р., протокол №4). Деталізація вимог до кваліфікаційної роботи регламентується методичними рекомендаціями кафедри. Для запобігання академічного плагіату кваліфікаційні роботи розміщуються на електронному репозиторії вищого навчального закладу та проходять комп'ютерну перевірку на наявність плагіату.

11. Керівник програми чи еквівалентна посада

Гарант освітньої програми – кандидат педагогічних наук, доцент Фурдуй Світлана Борисівна.

12. Професійні профілі випускників

Бакалавр соціальної роботи може працювати в науковій, організаційно-управлінській та освітній галузях; на організаційних посадах у закладах загальної середньої освіти (за наявності в освітній програмі циклу психолого-педагогічних дисциплін і проходження відповідних практик); в органах державної влади і місцевого самоврядування; в аналітично-інформаційних інституціях; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях; у соціальних і культурних закладах, громадських організаціях, партіях тощо.

Відповідно до Національного класифікатора професій ДК 003:2010, зокрема, може працювати:

346 - Соціальний працівник;

24768 - Фахівець із соціальної роботи;

3460 - Фахівець з вирішення конфліктів (побутова сфера);

3460 - Асистент вихователя виправно-трудового закладу;

13. Доступ до подальшого навчання.

Особа, яка здобула вищу освіту першого (бакалаврського) рівня, має право продовжити навчання за другим (магістерським) рівнем.

ІНФОРМАЦІЯ СТОСОВНО ОКРЕМИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

Загальні нормативні дисципліни

1. КОД: ЗНД 1.01
2. ТИП: нормативний
3. РІК НАВЧАННЯ: другий
4. СЕМЕСТР: 2
5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5
6. ЛЕКТОР: доц. Запорожченко О. В.
7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: сприяння ґрунтовному ознайомленню студентів з історією розвитку філософії; роз'яснення основних актуальних проблем сучасної світової філософії; визначення основних етапів формування світової філософської думки; розвиток вміння самостійно робити філософський аналіз різних вчень, концепцій, ідей, порівнювати їх; розвиток вміння обґрунтовувати свою світоглядну позицію і філософські погляди, вміння відстоювати свої погляди в дискусії; виховання поваги до загальнолюдських цінностей, на яких ґрунтується розвиток людства; сприяння формуванню систематизованого світогляду і високої культури мислення .

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: специфіку філософії як особливого типу світогляду, її функції, завдання, проблемне поле; понятійно-термінологічний апарат курсу; основні напрямки філософії та історію їх виникнення; основних представників світової філософії та їх базові концепції та ідеї; особливості та проблематику філософських пошуків у кожному епоху розвитку людства; основні джерела філософських знань.

вміти: обґрунтовувати свою світоглядну позицію щодо важливості знань з основ філософії; порівнювати між собою різні філософські погляди, ідеї, концепції; аналізувати вплив соціокультурних чинників на формування філософських ідей, проблематику філософських пошуків; коректно використовувати філософські терміни та поняття під час усних відповідей на семінарських заняттях, складати термінологічні словники, застосовувати філософські терміни для експлікації власної думки; здійснювати самостійний пошук інформації з використанням різноманітних ресурсів.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПЕРЕКВІЗИТ: Вступ до історії з основами наукових досліджень

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Філософія як форма суспільної свідомості. Структура, предмет і функції філософії. Стародавня філософія як зародок і колиска всіх наступних типів філософії. Основні філософські поняття античної філософії. Нові умови розвитку філософії. Від політеїзму до монотеїзму. Релігійний характер філософських пошуків. Філософія епохи Відродження.

Представники європейської філософії Нового часу. Соціальні та антропологічні ідеї Нового часу та філософія Просвітництва. Загальна характеристика німецької класичної філософії, її представники. Марксистська філософія. Антропологічні напрямки в західній філософії. Проблема несвідомого та ірраціонального. Філософія людського існування (екзистенціалізм). Еволюція релігійної філософії. Сцієнтистські напрямки. Позитивізм та його різновиди. Структуралізм та модернізм в сучасній філософії.

Філософська думка Київської Русі. Києво-Могилянська академія як осередок розвитку філософії в Україні. Проблема людини у філософських роздумах Г.Сковороди. Проблема звільнення людини і нації у творах мислителів Кирило-Мефодіївського братства. Розробка антропологічного принципу та ідея суспільного прогресу у творчості Франка, Драгоманова, Грушевського та ін. Подальший розвиток філософської думки в Україні.

Буття як універсальна філософська категорія. Свідомість людини як духовний спосіб орієнтації її у реальності буття. Загальний зміст і форми пізнавальної діяльності. Істина як процес. Природні передумови, матеріальні та духовні засади людського життя. Суспільне виробництво, його архітектоніка. Економічна, соціальна, політична і духовна сфери життя людей. Соціальна структура суспільства. Суспільна свідомість. Проблема сенсу, цінності і самоцінності людського життя у духовному досвіді людства. Ідея цілісної людини як вираз сенсу людського життя. Свобода і гуманізм. Свобода і культура.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Історія філософії: підручник / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. — К., 2001.
2. Огородник І. В. Історія філософської думки в Україні : навч. посібник /І. В. Огородник, В. В. Огородник. — К., 1999.
3. Філософія : навч. посібник / за ред. І. Ф. Надольного. — 5-е вид., випр. і доп. — К. 2005.
4. Федів Ю., Мозгова Н. Історія української філософії: навч. посібник / Ю. Федів, Н. Мозгова. — К., 2001.
5. Чижевський Д. Нариси з історії філософи в Україні / Д. Чижевський // Твори. В 4 т. / під заг. ред. В. Лісового. — К., 2005.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

англійська мова

1. КОД: ЗНД 1.02

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: 1

4. СЕМЕСТР: 1,2

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5,4

6. ЛЕКТОР: доц. Г.О. Олейнікова

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: сприяти практичному опануванню студентами нормативної бази функціонування англійської мови в комунікативно-мовленнєвих ситуаціях професійного спілкування, навчити студентів усному діловому мовленню, правильному написанню ділової документації та кореспонденції (анкети, резюме, характеристики, ділового листа та ін.), ознайомити студентів з культурою усного та писемного спілкування у сфері ділових відносин на основі розвитку комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної та прагматичної компетенції.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: правила оформлення ділової кореспонденції та документації, основи ділових телефонних переговорів, принципи створення презентацій, знати граматичні структури, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в професійній сфері, мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів професійного мовлення, мати широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в професійній сфері.

вміти: демонструвати міжкультурне розуміння у конкретному професійному контексті, розуміти оригінальні, професійно спрямовані тексти та діалоги; фонограми переважно професійного спрямування, спілкуватися письмовою формою та оформлювати ділову документацію, бути спроможними оволодіти новітньою фаховою інформацією через англомовні джерела.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Практичний курс англійської мови

10. ЗМІСТ КУРСУ:

В частині I (Part I) приділяється значна увага особливостям мови та культури виучуваної мови. Майбутній фахівець повинен вміти орієнтуватися в ситуаціях ділового спілкування (дискусії, ділові розмови, соціальні контакти, знайомства, зустрічі тощо), користуватися вербальними і невербальними засобами спілкування з зарубіжними партнерами, керувати своєю поведінкою, орієнтуватися в партнерах тощо.

Частина II (Part II) спрямована на вивчення і закріплення матеріалу “ Phone, Fax, Messaging”. В ситуації «Телефонні переговори» майбутній фахівець повинен вміти почати та закінчити розмову по телефону, домовитися про зустріч, відмовитися від домовленості, попросити передати повідомлення та прийняти повідомлення.

Частина III (Part III) представляє ситуацію ділового спілкування «Засідання» (збори). Ця сфера поділяється на контроль за проведенням зборів (засідань, нарад), безпосередньо участь у зборах та встановлення взаєморозуміння між партнерами при спілкуванні. Контроль за проведенням зборів (засідань) передбачає відкриття та закінчення зборів, представлення теми засідання, порядку денного, підведення підсумків тощо.

Для навчання ведення усних та писемних переговорів ми пропонуємо частини четверту й п'яту (Part IV, Part V). В частині IV представлений комплекс завдань для навчання ведення переговорів, структурі переговорного процесу. В цю частину ми включили такі підтеми: переговори як ситуація ділового спілкування, структура переговорного процесу; типи переговорів, учасник переговорного процесу, ключові (основні) терміни (поняття); як розпочати ділові переговори (сучасна світська бесіда та інтерактивна стратегія); організація переговорного процесу та складання плану дій (agenda); побудова загальної стратегії взаємодії, встановлення контакту (з іншим партнером); контроль та узгодження своїх дій; демонстрація своєї точки зору; потрібні форми спілкування з партнерами комунікації; усвідомлене керування своєю поведінкою у різних ситуаціях при веденні переговорів; конфлікт та як уникнути конфліктних ситуацій; примирення ворожих сторін; як закінчити переговори; сприйняття партнерів одне одним; результат переговорів; лексика переговорного процесу (дієслова, ідіоми тощо); культура мовного спілкування; вербальні та невербальні засоби спілкування з зарубіжними партнерами; норми, правила, які повинен знати і дотримуватися учасник переговорного процесу.

Як і частина IV, частина V (Part V “Written Negotiation”) поділяється на підтеми (етапи) навчання ведення ділових писемних переговорів: провідні вказівки (основні пункти) у навчанні ведення писемних переговорів; планування та відбір інформації для написання писемних переговорів; діловий лист та його структура; лексика писемних переговорів (фрази тощо); написання звіту (зразки звітів щодо проведених переговорів); основні пункти протоколу (які учасник переговорного процесу повинен враховувати при організації переговорів); лінгвістичні особливості написання ділових писемних переговорів; вхід до Інтернету; користування електронною поштою; написання резюме для того, щоб пройти співбесіду (salary negotiations) стосовно працевлаштування та підвищення зарплатні; деякі граматичні особливості написання ділових писемних переговорів; правопис в англійській та американській мовах (або як пишуть англійські та американські партнери); деякі особливості пунктуації; норми та правила, які повинен знати і дотримуватися учасник переговорного процесу при написанні ділових писемних переговорів.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Англо-український тематичний словник для ділового спілкування (менеджмент, маркетинг, банківська справа). Близько 16 000 слів та словосполучень / За загальною ред. Анікеєнко І.Г. – К., 2003.
2. Биконя О.П. Завдання для самостійної роботи з англійської мови за професійним спрямуванням: Навчальний посібник. – Вінниця, 2010.
3. Brieger, Nick. Teaching Business English Handbook. – York: Bookcraft Ltd. – 1997
4. Duckworth M. Oxford Business English. – Oxford: Oxford University Press. – 1998.

- 12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** практичні заняття, самостійна робота
- 13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ:** залік
- 14. МОВА НАВЧАННЯ:** англійська

Українська мова

- 1. КОД:** ЗНД 1.03
- 2. ТИП:** нормативний
- 3. РІК НАВЧАННЯ:** перший
- 4. СЕМЕСТР:** 1
- 5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 5
- 6. ЛЕКТОР:** доц. Циганок І. Б.
- 7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

Завдання дисципліни: сформувані уявлення студентів про українську мову як систему одиниць різного рівня, що взаємодіють, поглибити знання першокурсників, набуті під час вивчення української мови за шкільною програмою, активізувати й удосконалити мовленнєві навички, культуру письма та усного спілкування. Одним із основних аспектів вивчення української мови є функціональний підхід, тому безпосередню увагу зосереджено на використанні студентами мовних засобів для формування досконалого мовлення.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: основні питання з лінгвістики, зокрема фонетики, фонології, лексикології, фразеології, лексикографії, граматики української мови, стилістики і культури української мови; різні аспекти ділового спілкування.

вміти: диференціювати мовні одиниці всіх мовних рівнів та здійснювати їх опис, правильно використовувати на письмі їх словоформи; розрізняти функціональні стилі української мови, спираючись на їхні ознаки;) грамотно писати тексти різних стилів; правильно писати документи різних видів, доречно використовуючи особливості документної мови.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. КОРЕКВІЗИТ: Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Українська мова серед інших мов світу. Фонетика. Класифікація звуків української мови. Орфографія, орфоепія, пунктуація української мови. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія і фразеографія.

Словотвір і морфеміка української мови. Морфологія як вчення про частини мови. Іменник в українській мові. Прикметник в українській мові. Числівник в українській мові. Займенник в українській мові. Дієслово в українській мові. Незмінювані частини мови в українській мові. Синтаксис української мови. Словосполучення і просте речення. Складне речення. Пряма і непряма мова. Діалог. Заміна прямої мови непрямою. Цитати. Українська пунктуація.

Стилістика української мови. Мовний стиль як сукупність засобів, вибір яких зумовлюється змістом, метою та характером висловлювання. Науковий стиль. Публіцистичний стиль. Художній стиль. Розмовний стиль. Офіційно-діловий стиль. Епістолярний стиль. Конфесійний стиль.

Ділове мовлення і культура мови. Літературна мова як оброблена форма загальнонародної мови. Культура мови, культура мовлення. Комунікативні якості мови. Культура усного мовлення.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова. – К., 2006.

2. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фонетика / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
3. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
4. Український правопис. – К., 2010.
5. Делюсто М. С. Типологія говірок межиріччя Дністра і Дунаю. – Ізмаїл, 2012.
- 12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, практичні заняття, самостійна робота.
- 13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ:** залік.
- 14. МОВА НАВЧАННЯ:** українська.

Історія України та української культури

1. КОД: ЗНД 1.04
2. ТИП: нормативний
3. РІК НАВЧАННЯ: 1
4. СЕМЕСТР: 1
5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5
6. ЛЕКТОР: доц. Дізанова А. В.
7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: сприяти формуванню у студентів знань щодо становлення і розвитку українського народу, його діяльності в соціально-економічній, духовній, політичній, державній, культурній сферах з давніх часів до сьогодення, взаємодії з іншими народами та державами; вмінь аналізувати економічні, соціальні, політичні, культурні явища й процеси, що відбувалися в Україні на різних етапах історичного розвитку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: сучасні методи історичного пізнання, історичний термінологічно-понятійний апарат; основні етапи історичного процесу та культурного розвитку на теренах України; специфіку політичного, соціального, економічного, культурного життя України на різних етапах історії, специфіку розвитку окремих регіонів України;

вміти: використовувати набуті знання в практичній діяльності; аналізувати історичні події, орієнтуватися в історичному просторі та часі, визначати причинно-наслідкові зв'язки, оцінювати роль суб'єктивних та об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах; давати оцінку пам'яткам вітчизняної та світової культури, співвідносити їх з історичними періодами, самостійно поглиблювати знання у рамках дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних технічних засобів.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Історія соціальної роботи

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Стародавня доба в історії України. Східні слов'яни. Проблема етногенезу та розселення слов'ян. Господарство та суспільний лад слов'ян. Антське царство та його політичне становище в IV-VI ст. н.е. Побут, культура і вірування слов'янських племен. Походження та основні етапи формування українського етносу.

Середньовічна держава Київська Русь. Галицько-Волинське князівство. Передумови утворення Київської Русі. Внутрішня та зовнішня політика перших руських князів. Соціально-економічний розвиток Київської держави в X - на початку XII ст. Політична система Київської Русі. Запровадження християнства. Етноніми «русичі», «руські люди» і «Україна». Галицько-Волинське князівство в другій половині XIII – першій половині XIV ст.

Українські землі під владою іноземних держав (XIV – перша половина XVII ст.). Українське козацтво. Причини виникнення козацтва. Виникнення Запорозької Січі, її адміністративно-територіальний устрій, господарство, традиції. Реєстрові та нереєстрові козаки. Петро Сагайдачний. Запорозька Січ – демократична республіка. Боротьба проти

турків і татар. Козацько-селянські повстання в Україні кінця XVI - першої третини XVII ст.

Українська національна революція середини XVII ст. Причини і характер, мета, рушійні сили революції. Проблеми періодизації. Б.Хмельницький. Становлення української козацької держави. Переяславська рада та договір з Московською державою 1654 р., його оцінка істориками. Березневі статті. Дипломатія Б.Хмельницького.

Українські гетьмани Ю.Хмельницький та І.Виговський. Гадяцька угода. Переяславські статті 1659 р. Поділ України на Правобережну і Лівобережну. Соціально-економічні, політичні, демографічні наслідки революції.

Гетьманщина, Правобережна Україна і Запорозька Січ в кінці XVII – XVIII ст. Особливості адміністративного та політичного устрою Гетьманщини та Слобідської України у складі Московської держави. Гетьман І.Мазепа, його внутрішня та зовнішня політика. Північна війна, участь в ній українського народу. Полтавська битва та її наслідки. П.Орлик, його «Конституція». Наступ на автономію України. І.Скоропадський. Перша Малоросійська колегія та її діяльність. К.Розумовський, його реформи. Остаточна ліквідація автономних прав України. Друга Малоросійська колегія. Запорозька Січ в кінці XVII – XVIII ст. І.Сірко. Причини та наслідки ліквідації Запорозької Січі. Приєднання Росією Півдня України та його колонізація в др. пол. XVIII ст. Правобережна Україна та західноукраїнські землі у другій половині XVII ст. Гайдамацький рух. Коліївщина. Поділи Польщі (1772, 1793, 1795) та приєднання українських земель до Росії та Австрії.

Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій (XIX – початок XX ст.) Адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ українських земель у складі іноземних держав. Занепад кріпосницьких та зародження ринкових відносин в українській економіці. Початок українського національного відродження, історіографія проблеми. Кирило-Мефодіївське товариство. Т.Шевченко.

Скасування кріпацтва. Реформи 60-70-х років XIX ст. Соціально-економічний розвиток у пореформений період. Національна політика російського царизму щодо українців. Український культурно-національний рух. Українофіли. Діяльність громад. Виникнення українських політичних товариств. Західноукраїнські землі. Москвофіли. Народовці. Зв'язки прогресивних діячів Галичини і Наддніпрянської України. Українське національне життя на Закарпатті та Буковині.

Розвиток капіталізму в промисловості та сільському господарстві, його особливості на поч. XX ст. Соціальне та національне гноблення українського народу. Діяльність українських національних партій. Україна в період революції 1905-1907 рр. Аграрна реформа П.Столипіна та її здійснення в Україні. Українські землі в роки Першої світової війни.

Українська революція 1917-1920 рр. Лютнева революція 1917 р. у Росії. Українська Центральна Рада. I і II Універсали. Генеральний Секретаріат. Жовтневий переворот у Петрограді. III Універсал. Проголошення УНР. IV Універсал. Проголошення незалежності УНР. Німецько-австрійський окупаційний режим. Гетьманський переворот. Зовнішня і внутрішня політика П.Скоропадського. Директорія. Внутрішня і зовнішня політика. Проголошення ЗУНР та її діяльність. Акт злуки УНР і ЗУНР.

Встановлення влади рад на початку 1919 року. Створення УСРР. «Воєнний комунізм». Боротьба з Денікінім. Варшавський договір 1920 року. Радянсько-польська війна. Ризький мир 1921 року. Поразка Української національно-демократичної революції. Основні уроки і здобутки української революції.

Україна у міжвоєнну добу (1921-1939). Україна в роки нової економічної політики 1921-1928 рр. Створення СРСР і Україна. Формування командно-адміністративної системи. Перехід до форсованої індустріалізації. Кооперування і колективізація. Перехід до прискореної колективізації. Голодомор 1932-1933 рр. Конституція УРСР 1937 р. «Розстріляне відродження». Соціально-економічне і політичне становище українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини.

Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.) та післявоєнний період (1945-1954 рр.). Українська РСР у 1954-1991 рр. XX з'їзд КПРС і Україна. «Відлига». Лібералізація суспільно-політичного життя. Економічні реформи та їх наслідки. Зародження дисидентського руху. Україна в період загострення кризи радянської системи (1965-1985рр.).

Спроби оздоровлення суспільно-політичного життя у період «перебудови», погіршення економічної ситуації. Чорнобильська катастрофа. Початок формування системи багатопартійності в Україні. Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 року. Серпневий заколот. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року. Грудневий референдум. Вибори Президента України. Припинення існування СРСР.

Україна в умовах незалежності. Розгортання державотворчих процесів. Становлення владних структур. Економічні проблеми. Модель реформування економіки України. Соціальні трансформації. Міжнаціональні відносини в Україні. Конституція України. «Помаранчева революція». «Революція гідності». Основні напрямки зовнішньої політики. Культурне та духовне життя народу в незалежній Україні.

Наукове визначення поняття культура. Основні підходи до вивчення феномену культури в сучасній культурології (еволюціоністський, соціологічний, антропологічний, циклічний та ін.). Духовна та матеріальна культура. Світова та національна культура. Основні функції культури. Проблема періодизації української культури. Культурологічна думка України.

Витоки та передумови формування української культури. Розвиток матеріальної та духовної культури в кам'яну добу. Релігійні уявлення (магія, фетишизм, анімізм, тотемізм, мантика та ін.) первісних людей. Неолітична революція. Трипільська культура та її зв'язок з українською культурою. Особливості трипільського мистецтва. Кіммерійці. Скіфська доба на території України (соціально-економічний розвиток, звіриний стиль в мистецтві). Сармати. Грецька колонізація України. Мистецтво антської доби. «Повість временних літ» про східнослов'янські племена. Побут і звичаї східних слов'ян. Духовний світ слов'ян.

Християнізація Русі та її значення для розвитку української культури. Формування соціальної структури та політичної влади. Церква як рушійна сила культурного розвитку Київської Русі. Загальна характеристика мистецтва Київської Русі (архітектура, літописання, музика, живопис та ін.). Монголо-татарська навала та її наслідки для культурного розвитку Русі. Історичне значення культури Київської Русі.

Інкорпорація українських земель до складу Литви та Польщі. Умови розвитку національно-культурного і релігійного життя. Поява козацтва та його значення для розвитку української культури. Вплив гуманістичних та реформаційних ідей в Україні. Релігійні процеси в Україні в умовах протистояння Заходу та Сходу (боротьба за Київську митрополію, братства, Берестейська унія, відновлення та реформування православ'я Петром Могилою, підпорядкування Київської митрополії Московському патріархату). Становлення української культури XIV - середина XVII ст. як синтез здобутків візантійської та західноєвропейської культур.

Передумови та причини розвитку бароко в Україні. Формування ідеологеми «Київ - другий Єрусалим» та її значення для розвитку національної та релігійної самосвідомості. Київський культурний центр. Початок інтеграції української козацької старшини та духовенства в соціально-політичне та духовне життя Російської імперії. Розвиток історичної самосвідомості. Особливості українського бароко (архітектура, література, музика, театр). Видатні вчені і діячі Києво-Могилянської академії. Григорій Сковорода, його філософське вчення.

Національне відродження в Україні (кінець XVIII - XIX ст.) Причини, передумови та періодизація українського національного відродження. Вплив ідей романтизму на українську культуру. Слобожанщина - центр національного відродження України. «Історія Русів». «Енеїда» Котляревського. Початок національного відродження на західноукраїнських землях. «Руська трійця». Процес націоналізації української греко-

католицької церкви. Кирило-Мефодіївське товариство та ідея єдності слов'янських народів. Тарас Шевченко - ідеолог модерної України.

Розвиток української культури в другій половині XIX - на початку XX ст. Роль І. Франка в національно-культурному русі. М. Грушевський і його роль у розвитку української національної культури. Вплив реалізму на розвиток українського мистецтва (література, театр, музика, живопис). Традиція та «модерн» в українській культурі кінця XIX - початку XX ст.

Культурний рух періоду Центральної Ради. Формування української національної школи. Національно-культурна політика Гетьманату. Створення української вищої школи. Українська Академія Наук. Д. Багалій, А. Кримський, В. Вернадський, М. Туган-Барановський. Видавнича справа. Преса. Театр. Автокефалія Української православної церкви. Політика «українізації» та її вплив на українську культуру 20-30-х років XX ст. Розвиток освіти та ліквідація неписьменності. Літературний процес та Хвильовий. Пожвавлення літературного життя в період українізації. Літературні об'єднання «Плуг», «Гарт», «ВАПЛІТЕ», «Молодняк» та ін. Український театр Леся Курбаса. Музична культура. Діяльність музичного товариства ім. Леонтовича. Творчість українських композиторів: Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, В. Косенка, М. Вериківського, Г. Хоткевича. Створення українського кіномистецтва, творчість О. Довженка. Архітектура і образотворче мистецтво. Мистецька школа М. Бойчука. Образотворче мистецтво та музика Західної України. Сталінський терор та його наслідки для української культури.

Розвиток культури України під час Другої світової. Шестидесятники. Рух дисидентів та боротьба за національну культуру. Вплив Горбачовської перебудови на українську культуру. Національна культура в умовах зростання національно-культурної ідентичності. Національно-культурне відродження в Україні в середині 80-х – на початку 90-х рр. та його особливості. Проголошення незалежності України та його значення у формуванні національної самосвідомості українців та розвитку духовної культури.

Суперечливий характер культурного процесу в сучасних умовах. Сучасні здобутки української культури. Освіта та проблеми її реформування. Здобутки та проблеми української науки. Розвиток літератури. Повернення творів «заборонених» письменників. Українське кіномистецтво. Телебачення. Театр. Музика. Українська культура в умовах постмодернізму.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойко О.Д. Історія України. Навчальний посібник для ВНЗ. — К., 2010.
2. Лазарович М. В. Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович. – 3-тє вид., стереотип. – К., 2013.
3. Мицик Ю., Бажан О. Історія України. – К.: Кліо, 2015.
4. Пальм Н. Д. Історія української культури : навч. посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Харків : Вид-во ХНЕУ, 2013. – 296 с.
5. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богущкий. – К. : Знання, 2007. – 680 с.
6. Хома І. Я. Історія української культури : навч. посібник / І. Я. Хома, А. О. Сова, Ж. В. Мина. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 356 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Професійні нормативні дисципліни **Соціальна психологія**

- 1. КОД :** ПНД 2.01
- 2. ТИП :** нормативні
- 3. РІК НАВЧАННЯ:** 1
- 4. СЕМЕСТР:** 1
- 5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 6
- 6. ЛЕКТОР:** к.псих.н., доц. Гавлицька А.В.
- 7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: основні категорії психології: діяльність, особистість, психічне відображення, спілкування, суть та закономірності психічних процесів, функції психіки, структуру і характеристики особистості, мету, засоби, методи навчання і виховання особистості, методи впливу на особистість та налагоджування оптимальних взаємин, групові процеси: груповий тиск, диференціацію ролей у групі, прийняття рішення.

вміти: застосовувати дидактичні принципи і знання про психологічні закономірності у навчально-виховному та управлінському процесі, аналізувати мотиваційні, характерологічні аспекти особистості підлеглих та колег, досліджувати і керувати міжособистісними стосунками у колективі, працювати з науковою і науково-популярною літературою з психології та педагогіки.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Соціалізація особистості

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Роль психології у формуванні фахівця-випускника вузу. Психіка, її характеристики. Особистість, її компоненти та структура, роль психології та педагогіки у їх формуванні та можливості цілеспрямованих їх змін. Типологічні підходи до психолого-педагогічної класифікації індивідів. Психолого-педагогічні аспекти навчання, виховання і розвитку особистості. Соціалізація. Управління поведінкою індивіду з позицій психології та педагогіки. Дія, операція, діяльність, поведінка. Взаємозв'язки середовища, потреб, мотивації, прийняття рішення, діяльності. Мотивація, її параметри та проблеми. Емоційна сфера, емоційні стани, напруженість та її вплив на продуктивність праці. Групова діяльність. Характеристики груп: структура, типи, процеси, рівень розвитку. Групи і типи управління ними. Адміністратори та лідери. Стили управління. Шляхи підвищення ефективності групової діяльності. Стихійні соціально-психологічні явища при колективній діяльності. Психолого-педагогічні аспекти спілкування. Типи спілкування, види, рівні, функції, сторони спілкування. Вербальна та невербальна комунікації. Механізми соціальної перцепції. Діагностика людей за їх зовнішнім видом. Конфлікти як природні форми взаємодії людей. Психологія сім'ї. Сім'я як соціальна група, її роль у суспільстві. Типологія сімей. Рольові функції подружжя. Значення соціалізації і статево-рольового виховання для рольової диференціації членів сім'ї. Стійкість сім'ї і фактори, що її стабілізують або руйнують.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Братковський М.Л. Психологія: навч. посіб. / М.Л. Братковський.– Донецьк: ВІК, 2010, - 311с.
2. Вітенко І.С. Основи психології. Основи педагогіки: навч.-метод. посіб. для студ. / І.С.Вітенко, А.С.Борисюк, Т.І. Вітенко. – Чернігів: Книги – XXI, 2006. – 200с.
3. Гаврилов М.І. Лекції з соціальної психології. – навч.-метод. посібник. / М.І.Гаврилов. – Донецьк: ДонДУУ, 2008. – 111с.
4. Загальна психологія / За заг. ред. С.Д. Максименка. навч.посіб. для студ. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 272 с.
5. Максименко С.Д. Загальна психологія: навч.посіб. для студ. / Максименко С.Д. – К.: Центр учбової літ-ри, 2008. – 272 с.

6. Столяренко Л.Д. Психологія: Учебник для вузов./ Л.Д.Столяренко. – СПб.: Лидер, 2007. – 592 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Правові засади соціальної роботи в Україні

1. **КОД :** ПНД 2.02
2. **ТИП :** нормативні
3. **РІК НАВЧАННЯ:** 1
4. **СЕМЕСТР:** 1
5. **КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 5
6. **ЛЕКТОР:** професор Кічук Я.В.
7. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: - зміст основних понять курсу; - сутність соціальної роботи як відображення соціальної політики в державі; - основні теоретичні моделі, закономірності, чинники та механізми розвитку складних життєвих обставин, соціального виключення, соціальної дезадаптації та формування девіантної поведінки людини; - нормативно-правові засади здійснення соціальної роботи в процесі реалізації професійних обов'язків; - зміст основних напрямів соціальної роботи з представниками різних соціально вразливих, незахищених, виключених і дезадаптованих груп;

уміти: - застосовувати основні підходи до аналізу чинників складних життєвих обставин, соціальної вразливості та незахищеності, особливих потреб та обмежених можливостей, соціального виключення, соціальної дезадаптації, девіантної поведінки та їх причин; - визначати правовий статус, чинники соціальної дезадаптації, проблеми та потреби представників окремих категорій осіб; – розробляти програми профілактики різних форм соціальної дезадаптації, соціального виключення та девіантної поведінки, запропонувати відповідний зміст, форми і методи профілактичного втручання; – розробляти програму індивідуальної профілактичної роботи з категоріями осіб які потрапили до складних життєвих обставин, обирати та застосовувати відповідні форми та методи соціальної роботи.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Технології соціальної роботи.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

ТЕМА: ПРЕДМЕТ, МЕТОД, ПРИНЦИПИ ТА СИСТЕМА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ Соціальне забезпечення: поняття, функції. Співвідношення понять «соціальний захист» і «соціальне забезпечення» та їх законодавче закріплення. Предмет права соціального забезпечення – комплекс спільних відносин, що існують у сфері соціального забезпечення. Соціально-забезпечувальні відносини – основа предмету права соціального забезпечення. Відносини, які покликані забезпечити існування соціально-забезпечувальних відносин як складова предмета права соціального забезпечення. Соціально-страхові відносини як елемент предмета права соціального забезпечення. Процедурні відносини як елемент предмета права соціального забезпечення. Поняття та особливості методу права соціального забезпечення. Система права соціального забезпечення: поняття та загальна характеристика. Загальна частина права соціального забезпечення. Спеціальна частина права соціального забезпечення. Система науки права

соціального забезпечення та система курсу права соціального забезпечення. Місце права соціального забезпечення у системі права України. Принципи права соціального забезпечення. Поширення права соціального забезпечення на всіх громадян незалежно від громадянства, форми та виду суспільно-корисної діяльності. Здійснення забезпечення на рівні не нижче встановлених у державі соціальних стандартів. Здійснення забезпечення у випадку настання соціального ризику. Універсальність соціального забезпечення. Державна гарантованість права на соціальне забезпечення. Принцип справедливості та неупередженості. Принцип поєднання солідарної та індивідуальної відповідальності. Диференціація умов та обсягів соціального забезпечення. Принцип ефективності. Адресний характер соціального забезпечення. Джерела права соціального забезпечення України: загальна характеристика. Нормативно-правові акти: закони, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти міністерств і відомств та органів місцевого самоврядування. Нормативно-правові договори: міжнародні договори. Генеральні, галузеві та регіональні угоди та колективні договори. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії у сфері права соціального забезпечення. Мета та принципи встановлення державних соціальних нормативів та гарантій. Прожитковий мінімум – базовий соціальний стандарт.

ТЕМА: ПРАВОВІДНОСИНИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ Поняття та види соціально-забезпечувальних правовідносин. Видове багатоманіття правовідносин у сфері соціального забезпечення. Розподільчий характер соціально-забезпечувальних правовідносин. Персоніфікація. Матеріальні та процедурні правовідносини. Суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин. Громадяни як суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин: а) загальні; б) спеціальні. Правоздатність та дієздатність фізичних осіб. Уповноважені державою органи та організації, як суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин: а) державні органи; б) соціальні фонди; в) інші державні організації, підприємства та установи. Правова природа страхових соціальних фондів. Територіальні центри. МСЕК. Об'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин: а) пенсії; б) допомоги; в) соціальне обслуговування; г) соціальні пільги. Зміст соціально-забезпечувальних правовідносин. Юридичні факти, які зумовлюють виникнення, зміну чи припинення соціально-забезпечувальних правовідносин. Обставини та дії. Трудовий стаж. Поняття, ознаки та види стажу, як умови виникнення права на соціальне забезпечення. Кількісні та якісні характеристики трудового стажу. Загальний трудовий стаж. Періоди, що зараховуються до стажу роботи. Час перебування та інвалідності. Спеціальний трудовий стаж. Вислуга років та порядок її обчислення. Юридичне значення спеціального трудового стажу. Страховий стаж: поняття та значення. Особливості обчислення страхового стажу з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

ТЕМА: СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ Поняття та правові ознаки соціального ризику. Ознаки соціального ризику, як інституту права соціального забезпечення. Класифікація соціальних ризиків: за критерієм організаційно-правової форми соціального забезпечення та за змістом. Непрацездатність як соціальний ризик. Види непрацездатності. Об'єктивно-фізіологічна та об'єктивно-юридична непрацездатність (реальна та презюмована). Юридичні факти, що зумовлюють постійну непрацездатність. Пенсійний вік. Поняття, ознаки та причини інвалідності. Порядок встановлення інвалідності. Групи інвалідності. Поняття та порядок розслідування нещасного випадку на виробництві. Поняття та порядок підтвердження та розслідування професійного захворювання. Загальне

захворювання. Поняття, порядок встановлення та підтвердження тимчасової втрати працездатності. Юридичні факти, що зумовлюють тимчасову непрацездатність громадянина. Листок непрацездатності. Поняття безробіття (часткового безробіття). Порядок визнання громадянина безробітним. Повноваження державної служби зайнятості. Втрата годувальника як соціальний ризик. Непрацездатні члени сім'ї померлого годувальника. Поняття, критерії та порядок підтвердження малозабезпеченості. Середньомісячний сукупний дохід сім'ї. Співвідношення з бідністю. Межа бідності.

ТЕМА: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Поняття, види та особливості організаційно-правових форм соціального забезпечення. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Поняття соціального страхування, його види та організаційні засади. Відмінність соціального страхування від цивільно-правового договору страхування. Поняття страховиків та страхувальників. Страховий випадок, як об'єкт загальнообов'язкового державного соціального страхування. Організація пенсійного страхування в Україні. Організація обов'язкового соціального страхування у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю та витратами, зумовленими народженням та похованням. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням". Соціальне страхування на випадок безробіття. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття". Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності". Відповідальність платників обов'язкових страхових внесків за ухилення від реєстрації і сплати внесків. Асигнування з бюджету, як організаційно-правова форма соціального забезпечення. Недержавні організаційно-правові форми соціального забезпечення.

ТЕМА: СИСТЕМА СТРАХОВОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Поняття, види та ознаки страхових пенсій. Пенсії за віком: загальна характеристика. Умови призначення страхової пенсії за віком. Загальнообов'язкове пенсійне страхування, його принципи і суб'єкти. Особи, які мають право на трудову пенсію. Принципи функціонування солідарної, накопичувальної та недержавної системи пенсійного забезпечення. Пенсійні виплати з недержавних пенсійних фондів. Пенсійний контракт та пенсійна схема. Пенсії в солідарній системі загальнообов'язкового пенсійного страхування: пенсії за віком; пенсії по інвалідності; пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Пенсії в разі інвалідності: а) внаслідок нещасного випадку, інших випадків трудового каліцтва чи професійного захворювання; б) внаслідок загального захворювання. Розміри пенсії в разі інвалідності. Надбавки на догляд. Пенсії в разі втрати годувальника. Порядок їх призначення і виплати. Особи, що мають право на призначення такої пенсії. Пільгові підстави на пенсію за віком. Списки № 1 та № 2 виробництв, робіт, професій, посад, затверджені Кабінетом Міністрів України, що дають право на пільгову пенсію за віком. Порядок звернення за призначенням (перерахунком) пенсії. Порядок та строки призначення пенсій. Індксація та перерахунок пенсії. Документи, що необхідні для призначення пенсії за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника, за вислугу років. Документи, що необхідні при призначенні до пенсій надбавок, допомог, додаткової пенсії, компенсації та підвищень. Приймання, оформлення і терміну розгляду документів про призначення

пенсій. Терміни призначення і перерахунку пенсій. Порядок виплати пенсій. Виплата пенсій за минулий час. Виплата недоотриманої пенсії у зв'язку зі смертю пенсіонера. Виплата пенсії у разі виїзду пенсіонера за кордон. Пенсійні виплати за рахунок коштів Накопичувального фонду.

ТЕМА: ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ПЕНСІЙ Поняття та правові ознаки державних пенсій. Особливості призначення та виплати спеціальних пенсій. Пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ. Пенсійне забезпечення державних службовців. Пенсійне забезпечення посадових осіб органів місцевого самоврядування. Пенсійне забезпечення народних депутатів. Пенсійне забезпечення наукових (науково-педагогічних) працівників. Пенсійне забезпечення службових осіб прокуратури та суддів. Правове регулювання пенсій за особливі заслуги перед Україною. Пенсії особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

ТЕМА: СИСТЕМА СТРАХОВИХ ДОПОМОГ В УКРАЇНІ Правові ознаки та види страхових допомог. Підстави для надання допомоги в разі тимчасової непрацездатності. Розміри допомоги у разі тимчасової непрацездатності. Допомоги, зумовлені народженням дитини: у разі вагітності та пологів; при народженні дитини; для догляду за дитиною. Допомоги у зв'язку з безробіттям. Умови надання допомоги у разі часткового безробіття. Страхові виплати у зв'язку з нещасним випадком і професійним захворюванням. Моральна (немайнова) шкода, заподіяна умовами виробництва. Страхова допомога на поховання. Право на допомоги на поховання за рахунок коштів соціальних страхових фондів. Джерела виплати та розмір. Порядок призначення і виплати страхових допомог.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Законодавство України «Про соціальний захист населення». К. – 2005. 488 с.
2. Кодекс законів про працю України. – К.: Національний книжковий проект, 2011.
3. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30.
4. Концепція соціального забезпечення населення України від 21.12.1993 р. // Відомості Верховної ради України – 1994, № 6.
5. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16 грудня 1966 р. // Права людини // Основні міжнародно-правові документи: Зб. документів. - К.: Офіційне видання, 1989.
6. Положення про пенсійний фонд України. Затверджено Указом Президента України від 01.03.2001 р. № 121/2001 // Офіційний вісник України – 2001. - № 9.
7. Правила обчислення загального трудового стажу для призначення працівників допомоги по тимчасовій непрацездатності: Затверджені постановою Кабміну України від 19.10.1998 р. // Офіційний вісник України – 1998. - № 42.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень

1. КОД : ПНД 2.03

2. ТИП : нормативні

3. РІК НАВЧАННЯ: 1

4. СЕМЕСТР: 1

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: к.п.н., доц. Звєкова В.К.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: змістовну інформацію про місце соціальної роботи в системі сучасного суспільствознавства, її роль у процесі пізнання соціальної реальності, а також у прогнозуванні соціальних тенденцій; систему знань про об'єктивні чинники розвитку соціономічної теорії та роль видатних мислителів у становленні сучасного соціологічного знання; специфіку соціального підходу до вивчення суспільства, соціальних груп, спільнот, організацій, взаємодії особистості та суспільства, соціальних відносин та механізмів їх регуляції;

вміти: інтерпретувати науково встановлені соціальні факти, що характеризують стан соціальної системи; розпізнавати, розуміти та оцінювати суспільне життя на основі системного підходу до всебічного бачення соціальних проблем сучасності; вільно орієнтуватися в соціальній структурі суспільств.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПЕРЕКВІЗИТ: Теорія та технології соціальної роботи

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Моя майбутня професія

Становлення професії соціальний працівник в Україні, визначення поняття “соціальний працівник”, його місце в освітньому просторі, статус; регламентуючі нормативно-правові документи, якими керується фахівець у процесі професійної діяльності. Розглядаються стандарти та кваліфікаційна характеристика професії. Охарактеризовано основні вимоги до особистості соціального працівника; визначено професійні знання, уміння, кваліфікаційні вимоги, необхідні для виконання посадових обов'язків.

Тема: Специфіка професійної діяльності.

Функціональний аспект діяльності соціального працівника. Специфіка та сфери професійної діяльності соціального працівника, типові завдання діяльності. Професійні ролі, які виконує соціальний працівник у професійній діяльності. Основні поняття теми: функції, професійна діяльність, роль, ролі соціального працівника.

Тема: Професійний портрет соціального працівника

Зміст основних вимог до особистісних якостей соціального працівника (психологічні, морально-етичні, психоаналітичні, педагогічні). Взаємозв'язок між професійними і духовно-моральними якостями соціального працівника. Етика соціального працівника. Основні поняття теми: професійний портрет соціального працівника, теоретичні знання, практичні уміння, особистісні якості, психологічні, морально-етичні, психоаналітичні, педагогічні якості, етика, професійна етика.

Тема: Етапи професійного зростання

Професійне становлення майбутнього соціального працівника у вищому навчальному закладі, підвищення професійного рівня у системі неперервної освіти, сутність процесу неперервної освіти, значення самовдосконалення на шляху до успіху. Основні поняття теми: етапи зростання, освітньо-кваліфікаційні рівні, бакалавр, спеціаліст, магістр, атестація, післядипломна освіта, підвищення кваліфікації, неперервна освіта, самоосвіта, самовдосконалення, професійне самопізнання, професійне самовизначення, професійна самоорганізація, професійна самореалізація, професійне самовдосконалення.

Тема: Компетентнісні виміри професії

Підготовка майбутніх соціальних працівників на засадах компетентнісного підходу, який дає можливість переосмислити роль соціального працівника у суспільстві, обґрунтовується необхідність володіння ключовими компетентностями для кваліфікованого професійного вирішення проблем будь-якої складності, дається характеристика ключових компетентностей.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Вступ до соціальної роботи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / за ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича. – К. : Академвидав, 2005. – 304 с.
2. Лукашевич М. П. Соціальна робота: теорія і практика : навч. посіб. / М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. – К. : Каравела, 2009. – 368 с.
3. Основи соціальної роботи : [навч. посіб.] / за ред. Т. Семигіної, І. Григи. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2004. – 178 с.
4. Соціальна робота в Україні : навч. посіб. / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко та ін. ; за заг. ред. І. Д. Зверєвої, Г. М. Лактіонової. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 256 с.
5. Соціальна робота : навч. посіб. : у 7-ми кн. / В. П. Андрущенко, В. П. Бех, М. П. Лукашевич та ін. – К. : ДЦССМ, 2002. – Кн. 2. – 440 с. Соціальна робота : навч. посіб. / за заг. ред. І. Д. Зверєвої. – К. : Науковий світ, 2003. – 300 с.
6. Семигіна Т. В. Введення в соціальну роботу : навч. посіб. / Семигіна Т. В., Грига І. М., Шевчук О. С. – К. : Фенікс, 2001. – 288 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: залік.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Соціальна політика

1. КОД : ПНД 2.04
2. ТИП : нормативні
3. РІК НАВЧАННЯ: 2
4. СЕМЕСТР: 4

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: викладач Садова С.О.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: сутність соціальної політики, основні напрямки її здійснення, орієнтуватися в сучасних моделях соціальної політики, знати структуру та напрямки соціального захисту населення, розуміти сутність соціального страхування та орієнтуватися в його напрямках, розуміти джерела та напрямки фінансування соціальної політики.

вміти: визначати тип соціальної політики і фактори, що впливають на їх формування; визначати принципи і механізми реалізації соціальної політики і соціального захисту в Україні.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПЕРЕКВІЗИТ: Теорія та технології соціальної роботи

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема . Сутність, принципи та основні напрями соціальної політики

Соціальна політика та основні підходи до її визначення. Причини відсутності точного визначення соціальної політики. Типологія моделей соціальної політики. Мета та основні цілі соціальної політики. Об'єкт та предмет соціальної політики. Функції соціальної політики. Принципи соціальної політики: принципи індивідуальної соціальної відповідальності, соціальної солідарності та соціального партнерства; принцип соціальної компенсації та соціальних гарантій. Основні напрями соціальної політики в Україні.

Тема. Об'єкти, суб'єкти, інструменти соціальної політики, державні соціальні стандарти, нормативи та соціальні гарантії

Об'єкти і суб'єкти соціальної політики: люди, держава, державні відомства та установи, місцеві органи влади, політичні партії, громадські організації тощо.

Інструменти соціальної політики: оподаткування; фінансові трансферти; заборона, обмеження певних дій; права на приватні вимоги, захист; інформація; консультації, рекомендації, заохочення; прямі послуги або ваучери на оплату послуг; нефінансові винагороди; заходи стосовно взаємодії; права і правові титули; спеціальні стягнення; міжгалузеві консультації та угоди.

Державні соціальні стандарти та гарантії. Соціальні норми і нормативи. Принципи формування державних соціальних стандартів та нормативів. Нормативи споживання, забезпечення, доходу. Нормативи раціонального та мінімального споживання, статистичні нормативи. Базовий державний соціальний стандарт – прожитковий мінімум. Застосування прожиткового мінімуму. Розмір прожиткового мінімуму.

Тема . Сутність і напрямки соціального захисту

Поняття соціального захисту і соціальної безпеки. Мета соціального захисту. Активна і пасивна спрямованість соціального захисту. Соціальний захист і соціальне забезпечення. Історія розвитку соціального захисту. Особиста доброчинність. Церква. Соціальний захист за часів козацтва. Запровадження державної системи соціального захисту. Формування сучасних систем соціального захисту і роль МОП у цьому процесі. Колективна відповідальність за індивідуальний добробут. Формування систем соціального захисту в різних країнах. Роль МОП у формуванні сучасних систем соціального захисту. Система соціального захисту в Україні. Соціальний захист як система. Напрямки соціального захисту. Сучасні проблеми соціального захисту в розвинутих країнах світу і шляхи їх розв'язання. Обмеження ресурсів на соціальні цілі. Демографічні, економічні та соціальні проблеми. Здійснення необхідних реформ у сфері соціального захисту. Глобалізація соціального захисту.

Тема . Соціальні допомоги: види і форми

Система державних соціальних допомог в Україні. Державна допомога сім'ям з дітьми: допомога у зв'язку з вагітністю та пологами; одноразова допомога при народженні дитини; допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку; допомога на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням; допомога на дітей одиноким матерям. Державна допомога інвалідам з дитинства та дітям інвалідам, надбавки за догляд. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Призначення та виплата соціальних допомог. Програми житлових субсидій.

Тема . Соціальне страхування та його види

Загальна характеристика соціального страхування. Страхова солідарність. Характеристика ризику. Страхові тарифи. Соціальний ризик і соціальне страхування. Кошти і тарифи в соціальному страхуванні. Соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням. Страхування на випадок безробіття. Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Пенсійне страхування. Медичне страхування.

11.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Білецький С., Хахлюк А., Мірошниченко Т. Соціальне партнерство у розв'язанні проблем зайнятості (приклад ЄС для України) // Україна: аспекти праці. – 2003 - № 3.
2. Мандибура В.О. Соціальна політика держави та її структурні складові // Україна: аспекти праці. – 2000. – № 7.
3. Скуратівський В.А., Палій О.М. Основи соціальної політики: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002.
4. Сергієчко О. Соціальна політика в сучасному світі та в Україні // Україна: аспекти праці. – 2002. – № 1.
5. Хара В., Новиков В. Побудова соціальної держави національне завдання // Україна: аспекти праці. – 2003. – № 3.
6. Якуненко Н., Крищенко Н. Заміна пільг населенню на адресну грошову допомогу //Україна: аспекти праці. – 2003. – № 1.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14.МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Загальна соціологія

1. КОД : ПНД 2.05
2. ТИП : нормативні
3. РІК НАВЧАННЯ: 2
4. СЕМЕСТР: 4
5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 6

6. ЛЕКТОР: викладач Садова С.О.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: сутність соціальної політики, основні напрямки її здійснення, орієнтуватися в сучасних моделях соціальної політики, знати структуру та напрямки соціального захисту населення, розуміти сутність соціального страхування та орієнтуватися в його напрямках, розуміти джерела та напрямки фінансування соціальної політики.
вміти: визначати тип соціальної політики і фактори, що впливають на їх формування; визначати принципи і механізми реалізації соціальної політики і соціального захисту в Україні.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Теорія та технології соціальної роботи

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема 1. Соціалізація і персоналізація особистості. Поняття соціалізації. Моделі соціалізації в теоретичній думці. Когнітивна модель соціалізації; адаптивна модель; гуманістична модель. Чинники соціалізації. Механізм соціалізації особистості. Адаптація. Створення образу “Я” людини. Специфіка ідентифікації у групі. Види ідентифікацій. Поняття інтеріоризації (стилі, образи, уявлення, цінності, норми). Присвоєння: правила і компетентність (статус, роль, особистість). Ініціація засобом певної групи. Соціальна інтеграція.

Тема 2. Діяльність особистості. Діяльність як спосіб буття людини. Характеристика основних елементів механізму діяльності особистості: потреби, мотив, цінність, інтерес, установка, мета. Квазіпотреби. Корпоративні нормативні системи, ієрархія норм і характер санкції у різних субкультурах. Соціальні норми як інструмент контролю – дозвольні, зобов’язувальні та зворотні. Форми реалізації соціальних норм —використання, виконання, дотримання.

Тема 3. Система відносин особистості. Поняття «відносини особистості». Сутнісні характеристики відносин особистості. Концепція відносин особистості О.Ф.Лазурського і В.М.Мясіщева. Критерії виділення видів відносин особистості. Чинники виникнення й динаміки відносин особистості. Характеристика домінуючих відносин особистості.

Тема 4. Свідомість і самосвідомість особистості. Сутність свідомості. Компоненти свідомості (знання, переживання, воля, оцінка). Структура свідомості особистості. Свідомість: предметна і самосвідомість. Властивості самосвідомості, її рівні. Образ “Я” людини. Ідеальне і реальне “Я”. Структурна модель самості. Психофізіологічна ідентичність, соціальна ідентичність, его-ідентичність. Багатовимірне “Я” Е.Гоффмана. Концепція “Я”-особистості К.Роджерса. “Офіційне Я”, “ситуаційне Я”, “віртуальне Я в контекстах”, “загальне людське Я”, “Я-як-виконавець”, “Я-як гравець”, “дійсне Я”, “динамічне Я”, “фантастичне Я” (у Роджерса).

Тема 5. Мислення особистості. Системний підхід в дослідженні мислення. Спонукальні чинники виникнення мислення. Мислення як долаття перешкод. Мислення як свідомість, розв’язання завдань і рефлексія. Образ мислення в традиційній логіці, когнітивній психології, гештальттеорії, асоціативній теорії.

Тема 6. Пізнання особистості. Визначення пізнавальної активності. Теорія сприйняття. Основи теорії соціальних уявлень (С.Московічі). Структура соціального уявлення: інформація, поле уявлення, установка. Соціальне уявлення як інструмент пізнання. Механізм виникнення соціальних уявлень: анкерівка, об’єктифікація (персоналізація, фігурація), натуралізація. Етапи пізнавального розвитку особистості. Форми раціональності.

Тема 7. Мова, мовлення особистості. Розвиток ідей про природу мовлення і мови. Антична риторика. Ідея раціональності: «Грамматика загальна і раціональна Пор-Рояля» А.Арно і К.Лансло. Інтерпретація мови в романтичній традиції: мова – дух народу. Співвідношення мови і мислення в концепції О.О.Потебні. Мова і природа (В.Вундт). Аналітична установка в тлумаченні мови. Біхевіористський підхід. Знакова система мови –

структуралізм. Мова як внутрішнє перероблення вербального матеріалу. «Генеративна граматика» Н.Хомського. Семантика тексту.

Тема 8. Спілкування особистості. Онтологічні, гносеологічні, психологічні, інформаційні, екзистенціальні, етичні та інтимно-особистісні аспекти людського спілкування. Феноменологія людського спілкування. Спілкування як органічна складова соціальної історії: горизонтальний та вертикальний виміри.

Тема 9. Життєвий шлях особистості. Поняття життєвого шляху. Соціально-культурна зумовленість життєвого шляху. Спосіб життя і стиль життя. Смысл життя. Життєві кризи і стадії розвитку особистості. Концепція стадійного розвитку К.Юнга. Життєвий цикл розвитку Е.Еріксона.

Тема 10. Особистість як суб'єкт суспільних відносин. Тип суспільства і соціальний тип характеру за Е.Фромом. Соціальний характер і соціальна ситуація. Типологія характерів У.Томаса і Ф.Знанецького. Соціальний характер і тип суспільства. Типологія Д.Рімена. «Авторитарний тип» Д.Адорно. Типи особистості у суспільстві, що трансформується. Особистість, «розчинена» у суспільстві. Особистість «відчужена» від суспільства. Амбівалентна особистість: конформно-амбівалентний тип, нігілістично-амбівалентний тип, мозаїчно-амбівалентний тип. Маргінальна особистість. Зміна соціальних цінностей та феномен «культурного шоку».

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Белова Л. А., Радионова Л. А. Социология: Уч. Пособие., Харьков, ХНАГХ. – 2007.
2. Белова Л. О., Радионова Л. О. Социология: навч.- методичний посібник, Харків, ХНАМГ. – 2007.
3. Жоль К.К. Социология. – М., 2005.
4. Радионова Л.А. Социология: Учебно-методическое пособие. – Харьков: ХНАГХ, 2006.
5. Социология: Підручник / Н. П. Осипова, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін.; За ред. Н. П. Осипової. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 336 с.
6. Социология: Підручник / В.П.Андрущенко, В.І.Волович, М.І.Горлач та ін.; За ред. В.П.Андрущенко, М.І.Горлача. - 3-є вид. - К.: Харків: Єдинорог, 1998. - 624 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Соціалізація особистості

1. КОД : ПНД 2.06

2. ТИП : нормативні

3. РІК НАВЧАННЯ: 2

4. СЕМЕСТР: 4

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 6

6. ЛЕКТОР: доц. Фурдуй С.Б.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні терміни, поняття соціальної психології та соціальної педагогіки на рівні їх відтворення і тлумачення; біологічні та соціальні передумови формування свідомості людини; механізми, складові різних аспектів процесу соціалізації; теорії особистості в психології, педагогіці та їх класифікацію; закономірності процесів соціального виховання людини, їх методи та етапи в умовах соціального розвитку особистості.

вміти: самостійно опрацьовувати першоджерела, науково-популярну та довідкову літературу з тієї або іншої соціально-педагогічної проблематики; творчо використовувати ідеї, які там пропонуються, для аналізу теоретичних проблем; знаходити та критично аналізувати інформацію, визначати основні другорядне; стимулювати свій власний розвиток здібностей для адаптації в умовах постійних змін, що відбуваються в сучасному

суспільному житті; застосовувати знання у практичній діяльності для підвищення конкурентоспроможності фахівця у соціономічній сфері.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Теорія та технології соціальної роботи

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема 1: Своєрідність ідей розкриття процесу соціалізація особистості. Особистість людини і різні підходи до її вивчення. Філософські аспекти визначення процесу соціалізації особистості.

Тема 2: Концептуальні підходи проблеми процесу соціалізації. Теоретичні підходи до проблеми соціалізації. Психолого-педагогічні теоретичні осмислення співвідношення понять: «соціалізація» і «розвиток особистості», «соціалізація» та «виховання».

Тема 3: Закономірності категорії процесу соціалізація особистості. Соціалізація як наукова категорія. Основні принципи соціалізації особистості. Завдання процесу соціалізації особистості.

Тема 4: Особистість як предмет соціально-педагогічного дослідження. Структура особистості. Рольова структура особистості й рольові конфлікти. Соціальна роль і розвиток особистості. Мотиваційно-сміслова структура особистості. Розвиток особистості.

Тема 5: Фактори та етапи процесу соціалізації особистості. Основні фактори формування і розвитку особистості. Етапи соціалізації.

Тема 6: Характеристика впливів на процес соціалізації особистості. Агенти та інститути соціалізації. Засоби та механізми соціалізації. Об'єктно-суб'єктне відношення особистості у процесі соціалізації.

Тема 7: Основні теорії моделей соціалізації. Моделі соціалізації. Основні теорії процесу соціалізації.

Тема 8: Створення соціалізуючих умов для духовно-ціннісних орієнтацій та розвитку особистості в виховних організаціях. Організація соціального досвіду. Побут виховної організації. Життєдіяльність виховної організації. Організація і навчання взаємодії в процесі соціалізації. Освіта як базис соціалізації.

Тема 9: Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості. Психологічні аспекти процесу соціалізації, її сфер, стадій, інститутів і механізмів. Соціально-психологічні особливості соціалізації представників різних вікових категорій. Вікові кризи життя і процес соціалізації індивіда. Асоціальні прояви особистості.

Тема 10: Проблема впливу релігійних організацій у соціалізації підростаючого покоління. Типи релігійних організацій. Соціальні функції релігійних організацій. Позитивний вплив на соціалізацію підростаючого покоління. Негативний вплив на соціалізацію підростаючого покоління.

Тема 11: Українська родина та соціалізація дитини. Своєрідність поняття «сім'я». Вплив родини на процес соціалізації дитини. Сучасні ідеї впливу сім'ї на розвиток підлітка. Проблеми сімейної соціалізації в сучасній Україні.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Мудрик А. Г. Соціалізація людини.-К., - 2007.
2. Орлова В. В. Соціалізація молоді: потенціал регіонального соціуму // Електронний журнал "Знання. Розуміння. Уміння". - 2009. - № 3.
3. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія / Л.Е. Орбан-Лембрик. – К.: Академвидав, 2005. – 446 с.
2. Соціальна педагогіка. Навчально-методичний посібник / За ред. А.Й.Капської. – К.: ІЗМН, 2011. – 220 с.
4. Суятінова Л. Вплив релігії на процес соціалізації особистості / Л. Суятінова // Соціальна психологія : Український науковий журнал . – 01/2006 . – N1 . – С.84-93.
5. Кон И.С. Социализация //Философская энциклопедия / И.С. Кон, В.Б. Ольшанський.– М.: Советская энциклопедия, 1970 – Т.5. – С. 67.

6. Плотніков П.В. Основи соціалізації молоді промислового регіону (Соціально-педагогічний аналіз) / П.В.Плотніков. – Донецьк: ДонНУ, 2004. -558с.
7. Лукашевич М.П. Соціалізація / М.П.Лукашевич. – Київ, 1998. – 110 с
8. Лукашевич М.П. Теория социализации как методологическая основа социальной работы с молодежью / М.П.Лукашевич. //Молодежная политика: опыт, проблемы, перспективы. Ч. 1. – К., 1992. -С. 84-85.
9. Ляшенко Н. Проблеми соціалізації дітей в сучасній Україні. Вісник Університету внутрішніх справ. – № 36, 2006. – С. 342-347.
10. Швачко О.В. Соціальна психологія / О.В. Швачко. – К.: Вища школа, 2002. – 111 с.
- 12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ:** іспит.
- 14. МОВА НАВЧАННЯ:** українська

Історія соціальної роботи

- 1. КОД :** ПНД 2.07
- 2. ТИП :** нормативні
- 3. РІК НАВЧАННЯ:** 2
- 4. СЕМЕСТР:** 4
- 5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 6
- 6. ЛЕКТОР:** доц. Замашкіна О.Д.
- 7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: загальні положення та сутність основних концепцій сучасних теоретиків соціальної роботи; історичні, культурні, соціальні умови функціонування протосоціологічних ідей, уявлень та вчень; головні теоретичні парадигми сучасної соціальної роботи, їх інтелектуальні витоки, концептуальний апарат, найбільш значущі висновки теорій; роботи видатних учених ХХ століття, специфіку різних теоретичних шкіл і напрямків сучасної теорії; проблеми сучасної теоретичної соціальної роботи, що ще не вирішені.

вміти: аналізувати різні теоретичні соціологічні концепції, знаходити спільні риси та розбіжності, надавати власні приклади практичного втілення теоретичних положень; самостійно опрацювати першоджерела – праці видатних представників соціальної науки та практики; проаналізувати можливості вирішення актуальних проблем суспільства в контексті сучасних соціологічних теорій; критично оцінювати наукову цінність окремих соціологічних теорій; професійно спостерігати й аналізувати повсякденне життя; використовувати теоретичні моделі для пояснення соціальних явищ і процесів.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

9: Теорія та технології соціальної роботи. **10. ЗМІСТ КУРСУ:**

Тема 1. Організація соціальної допомоги в античному та середньовічному суспільствах. Елементи соціальної допомоги в античному суспільстві. Статус особи, яка потребує допомоги, в середньовічному суспільстві. Організація соціальної допомоги в Середньовіччі. Домінуюча роль церкви в наданні соціальної допомоги.

Тема 2. Здійснення соціальної роботи у країнах Європи в XVI–XVIII ст. Зміна статусу особи, яка потребує допомоги. Виникнення та поширення соціальних установ закритого типу. Зростання ролі держави в розподілі соціальної допомоги.

Тема 3. Зародження системи державного соціального забезпечення та приватної благодійності в Західній Європі в XIX ст. Перехід до спеціалізації соціальних установ та працівників, що в них зайняті. Усвідомлення важливості надання допомоги та здійснення контролю без ізоляції особи. Визнання необхідності соціального забезпечення.

Тема 4. Становлення системи державної соціальної політики в Україні та Росії у XIX ст. Неєфективність централізованої організації соціальної допомоги. Переорієнтація на місцеві установи у справі піклування про осіб, що потребують допомоги. Зростання ролі благодійних товариств у наданні соціальної допомоги в другій половині XIX ст.

Тема 5. Започаткування соціальної роботи як професійного виду діяльності (поч. XX ст.). Передумови зародження професії соціального працівника. Шляхи становлення професії в Європі та Америці. Виникнення перших соціальних шкіл.

Тема 6. Розробка першої методики в соціальній роботі (1920–1940). Професіоналізація соціальної роботи. Наглядачі на підприємствах та надомні візитери. Вплив праці М. Річмонд “Соціальний діагноз” на вироблення першої методики в роботі соціального працівника.

Тема 7. Стан соціальної роботи в період Другої світової війни та повоєнний період (1941–1955). Діяльність соціальних працівників у роки війни. Зростання кількості соціальних працівників у цей період та загальне визнання їх статусу. Масовий прихід соціальних працівників у приватний сектор. Розгляд соціальної роботи в медико-соціальному ракурсі.

Тема 8. Використання нових методик у роботі соціальних працівників (1956–1965). Переорієнтація в роботі соціальних працівників під впливом теорій З. Фрейда та К. Роджерса. Популяризація методики case-work. Зростання важливості соціально-психологічного аспекту в соціальній роботі.

Тема 9. Критичний підхід до існуючих методик. Усвідомлення важливості соціальної роботи в общинах (1966–1974). Критика методики case-work. Започаткування роботи соціальних працівників на вулицях, у кварталах, у комунах. Введення до навчальних планів та програм методики соціальної роботи у групах та общинах. Поява перших проектів; їх значення та роль.

Тема 10. Удосконалення та спеціалізація прийомів і методів соціальної роботи (1975–1990). Вплив нового міжнаціонального поділу ринку праці на суспільство в цілому та соціальний статус окремого громадянина. Зростання кількості існуючих соціально вразливих верств населення та поява нових клієнтів у соціальних працівників. Критика соціологами роботи соціальних працівників. Інтегрований підхід до кожної проблеми.

Тема 11. Розвиток вітчизняної системи соціального забезпечення у XX ст. Державна система матеріального забезпечення і обслуговування громадян СРСР. Соціальний захист від безробіття. Право громадян на матеріальне забезпечення в старості. Зміни парадигми соціального захисту при переході до ринкових відносин. Система соціального захисту громадян в сучасній Україні.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Актуальні проблеми теорії і практики соціальної роботи на межі тисячоліть: Монографія. — К.: УДЦССМ, 2001.
2. Динамика ценностей в социальной работе / Под ред. С. Шардлоу. — Амстердам; К., 1996.

3. Лукашевич М. П., Мигович І. І., Пінчук І. М. Соціальна робота в Україні: Теоретико-методологічні засади. — К.: МАУП, 2001.
 4. Мигович І. І. Соціальна робота (вступ до спеціальності). — Ужгород: ВАТ “Патент”, 1997.
 5. Основы социальной работы: Учебник / Отв. ред. П. Д. Павленок. — М.: ИНФРА-М., 1997.
 6. Пейн. Сучасна теорія соціальної роботи. — К., 2000. PDF created with FinePrint pdfFactory Pro trial version <http://www.fineprint.com> 10
 7. Практична соціальна робота / За ред. П. Картер та ін. — Амстердам; К., 1996.
 8. Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за кордоном: Навч. посіб. — Ужгород: УДУ, 2000.
 9. Сидоров В. М. Социальная работа в Украине: проблемы становления и перспективы развития // Инф.-метод. бюл. — Донецк. — 1992. — № 1.
 10. Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В. Полтавця — К., 2000. 13. Соціальна робота в Україні: Теорія та практика: У 2 ч. / За заг. ред. А. Я. Ходарчук. — К.: УДЦССМ, 2001.
- 12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ:** іспит.
- 14. МОВА НАВЧАННЯ:** українська.

Соціально-профілактична робота з групами делінквентної поведінки

1. КОД : ПНД 2.08

2. ТИП : нормативні

3. РІК НАВЧАННЯ: 2

4. СЕМЕСТР: 3

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

6. ЛЕКТОР: доц. Фурдуй С.Б.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: об’єкт і предмет вивчення соціально-педагогічної профілактики правопорушень як наукової діяльності, її сучасні завдання, джерела; суть таких понять як соціальна адаптація, соціальне виховання, соціальна профілактика, соціальна реабілітація, соціальне обслуговування; принципи та методи соціально-педагогічна профілактика правопорушень; основні функції діяльності соціального педагога з правопорушниками; характеристику батьківства, зміст та форми роботи соціального педагога з сім’єю як профілактичної діяльності; своєрідність традиційних і інноваційних форм опіки дітей-сиріт; особливості становлення молоді в сучасних умовах; різні моделі соціальної профілактики дітей «групи ризику»; зміст теорії девіації, причин та видів девіантної поведінки дітей та молоді; активні форми соціально-профілактичної роботи соціального педагога в загальноосвітніх закладах;

вміти: виділяти основні соціально-педагогічні поняття під час опрацювання фахової літератури; вибирати методи соціально-педагогічної профілактики, відповідно до об’єкта, що вивчається; визначати ресурси соціально-педагогічної профілактики; шукати раціональні шляхи розв’язання суперечностей у соціально-педагогічному процесі; формулювати основні завдання соціально-педагогічної профілактики з дітьми, які залишилися без батьківського піклування, вміти їх розв’язувати; оцінювати порівняльну ефективність певних моделей соціальної профілактики дітей-інвалідів; планувати систему

заходів, спрямованих на профілактику негативних явищ у молодіжному середовищі; аналізувати монографічну літературу з теорії і практики соціально-педагогічної роботи.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Соціальна робота з різними групами населення.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема 1. Соціальна профілактика як аспект соціальної політики держави

Сутність соціальної профілактики. Предмет, об'єкти та суб'єкти, чинники соціальної профілактики. Рівні профілактики. Нормативно-правова база держави в напрямку профілактики негативних явищ у дитячому та молодіжному середовищі.

Тема 2. Організаційні основи та планування соціальної профілактики

Завдання і принципи здійснення соціальної профілактики. Напрями соціально-профілактичних заходів. Типологія заходів соціальної профілактики, що застосовуються в межах держави. Комплексне планування соціальної профілактики. Складові профілактичних програм.

Тема 3. Методи та форми соціально-профілактичної роботи

Завдання профілактичної роботи системи служб соціальної роботи. Методика соціально-профілактичної роботи. Форми роботи з профілактики негативних явищ.

Тема 4. Сутність соціальної профілактики девіантної поведінки дітей та підлітків.

Особливості профілактичної роботи з неповнолітніми: мета, завдання пропедевтики та превенції девіантної поведінки. Наукові педагогічні школи про превентивне виховання. Закономірності превентивного виховання особистості. Принципи організації превентивного виховання школярів.

Тема 5. Девіантна поведінка як наслідок дезадаптації особистості.

Поведінка як властивість індивіду. Критерії визначення поняття „відхиляюча поведінка”. Специфічні особливості відхиляючої поведінки особистості.

Тема 6. Класифікація видів асоціальної поведінки.

Види соціальних норм та механізми їх урегулювання. Відхилення від соціальних норм поведінки. Класифікація видів відхиляючої поведінки. Порівняльна характеристика поведінкових феноменів.

Тема 7. Делінквентна поведінка як різновид асоціальної поведінки особистості.

Форми залежної поведінки. Умови формування делінквентної поведінки. Протиправна мотивація. Педагогічна пропедевтика формування антисоціальної особистості.

Тема 8. Превенція та інтервенція асоціальної поведінки.

Соціально-педагогічний вплив на девіантну поведінку особистості дитини. Профілактика асоціальної поведінки у підлітковому віці. Соціально-педагогічна інтервенція відхиляючої поведінки особистості. Стратегії соціально-педагогічного втручання у різноманітних випадках прояву девіацій.

Тема 9. Форми та методи пропедевтики девіантної поведінки неповнолітніх.

Методи превентивного виховного впливу. Форми організації превентивного виховання. Загальні методи виховання у вирішенні завдань превентивної педагогіки.

Тема 10. Система соціальної профілактики в практичній діяльності соціальних служб

Проблеми й недоліки профілактичної роботи соціальних служб на сучасному етапі. Особливості профілактичної роботи у діяльності соціальних служб. Взаємодія соціальних служб з питань профілактики з організаціями-партнерами. Соціально-профілактична робота в системі практичної діяльності соціальних служб. Участь волонтерів у профілактичній діяльності.

Тема 11. Профілактика злочинності

Стан правопорушень та злочинності в суспільстві. Поняття, принципи та форми профілактики злочинності. Індивідуальні профілактичні заходи.

Тема 12. Профілактика алкоголізму, наркоманії, ВІЛ/СНІДу

Стан захворювання на алкоголізм, наркоманію. Зміст, програма та умови проведення соціальної профілактики алкоголізму, наркоманії. Види та форми соціальної профілактики алкоголізму, наркоманії. Профілактика ВІЛ/СНІДу.

Тема 13. Профілактика бездоглядності та безпритульності в українському суспільстві

Стан бездоглядності та безпритульності в українському суспільстві. Причини появи соціального явища “діти вулиці”. Соціально-правові основи захисту осіб, що потребують, соціально-педагогічної допомоги.

Тема 14. Проблеми віктимології та суїцидальної поведінки

Поняття і система віктимологічної профілактики. Форми та методи віктимологічної профілактики. Особа потерпілого та її правовий захист. Класифікація жертв злочинів. Механізм суїцидальної поведінки.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Оржеховська В.М., Пилипенко О.І. Сучасні орієнтири превентивної педагогіки // Педагогіка і психологія. — 2005. — № 2. — С 17-25.
2. Підліток: як йому допомогти / Упоряд. Т. Гончаренко. — К.: Ред. загальнопед. газ., 2004. — С. 26, 53.
3. Педь К.В. Методика соціально-виховної роботи: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / Авт.-упоряд. К.В. Педь. — Полтава.: ПДПУ, 2009. — 254 с.
4. Понятійно-термінологічний словник з соціальної роботи / Під заг. ред. І.В. Козубовської, І.І. Миговича. — Ужгород: УжНУ, 2000. — 270 с.
5. Словарь по социальной педагогике: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Авт.-сост. Л.В. Мардахаев. — М.: Издательский центр «Академия», 2002. — С. 57, 68.
6. Соціальна педагогіка: теорія і технології: Підручник. / За ред. І.Д. Звереві. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — С. 299-313.
7. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко та ін. За заг. ред. І.Д. Звереві, Г.М. Лактіонової. — К.: ДЦССМ, 2004. — С. 131-133.
8. Холін А.І. Діяльність класного керівника щодо психолого-педагогічної профілактики вживання наркотичних засобів // Практична психологія та соціальна робота. — 2003. — № 1. — С. 4-9.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Теорія та технології соціальної роботи

1. **КОД :** ПНД 2.09
2. **ТИП :** нормативні
3. **РІК НАВЧАННЯ:** 2
4. **СЕМЕСТР:** 3
5. **КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 5
6. **ЛЕКТОР:** доц. Фурдуй С.Б.
7. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: теоретико-методологічні основи виховання дітей та учнівської молоді в сучасних умовах; інноваційний комплекс технологій оптимізації виховного процесу на різних освітніх рівнях; стратегії здійснення соціально-педагогічної експертизи стану виховання особистості в сучасному освітньому просторі; механізми розробки навчально-методичного супроводу становлення і розвитку виховних систем, програм виховання у

дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних і позашкільних навчальних закладах, дитячих та молодіжних громадських організаціях і об'єднаннях;

вміти: здійснювати послідовний системний аналіз реальної практики виховання дітей та учнівської молоді; планувати, організовувати, здійснювати та контролювати реалізацію технологічних комплексів психолого-педагогічної підтримки розвитку особистості, процесів її соціальної інтеграції.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Соціальна робота з різними групами населення.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема 1. Роль соціальної технологізації в оптимізації соціальної сфери

Соціальна технологізація як процес оптимізації сучасної соціальної дійсності. Сутність соціальних технологій. Впровадження соціальних технологій. Інтерпретація поняття «Соціальні технології». Загальна характеристика факторів впровадження соціальних технологій. Багатоманітність та класифікація соціальних технологій.

Тема 2. Технологія соціальної роботи як галузь соціальних технологій

Сутність технологій соціальної роботи. Класифікація технологій в соціальній роботі. Функції технологій соціальної роботи. Етапи розробки технологій соціальної роботи. Види класифікацій технологій соціальної роботи. Загальна характеристика психолого-орієнтованих технологій соціальної роботи. Особливості соціолого-орієнтованих соціальних технологій. Комплексно-орієнтовані технології в системі соціальної роботи.

Тема 3. Соціальна діагностика в технологіях соціальної роботи

Сутність і характеристика соціальної діагностики. Принципи соціальної діагностики. Етапи та особливості технологій діагностики. Загальна характеристика принципів соціальної діагностики. Система методів соціальної діагностики. Проаналізувати паспорт соціальної інфраструктури мікрорайону.

Тема 4. Технологія соціальної експертизи

Поняття соціальної експертизи. Організаційні моделі соціальної експертизи. Етапи роботи експертів при використанні різних моделей експертизи. Загальна характеристика поняття соціальної експертизи: завдання, функції, порядок замовлення. Основні типи організаційних моделей експортування: Модель «Рецензія». Модель «Моніторинг». Модель «Проект». Основні етапи роботи експертів.

Тема 5. Технології проектування в соціальній роботі

Соціальне проектування як конструювання соціальної дійсності. Основні етапи соціального проектування. Стратегії проектної діяльності. Загальна характеристика соціального проектування. Етапи соціального проектування. Види проектних стратегій. Методи і методики соціального проектування. Проаналізуйте технологію проектування (на прикладі Проекту «Центр інформації та реабілітації»).

Тема 6. Технології соціального передбачення

Технології прогнозування. Технології моделювання.

Тема 7. Технології соціальної профілактики та адаптації

Сутність соціальної профілактики. Рівні соціальної профілактики. Технології адаптації. Сутність та технології соціальної профілактики. Сутність соціальної адаптації, дезадаптації та переадаптації. Основні види технологій адаптації. Проаналізувати технологію соціальної адаптації дітей шкільного віку (на прикладі програми Шкільна «гайденс»-служба). Проаналізувати технологію профілактики вживання психоактивних речовин дітьми молодшого шкільного віку (на прикладі Програми первинної профілактики вживання психоактивних речовин).

Тема 8. Технології соціальної реабілітації та терапії

Технології реабілітації. Технології терапії. Загальна характеристика технологій реабілітації. Сутність технологій терапії. Види терапевтичних технологій. Проаналізувати технологію терапії (на прикладі Програми психотерапевтичної підтримки дітей, які постраждали від домашнього насильства).

Тема 9. Технології групової роботи

Сутність групової роботи. Організація і етапи групової роботи. Методи та прийоми групової роботи. Загальна характеристика соціальної роботи з групою. Основні стадії розвитку групи. Методи та прийоми групової роботи. Організація груп взаємодопомоги. Проаналізувати технологію групової роботи (на прикладі технології створення груп взаємодопомоги людей, ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД).

Тема 10. Технології консультування та посередництва

Сутність технології консультування. Вимоги до соціального працівника як консультанта. Типи і види консультування. Консультування як види технологій соціальної роботи. Консультування окремих категорій клієнтів. Технологія посередництва. Проаналізувати матеріали для консультування безробітних громадян.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Социальная работа /Под общ. ред. В.И. Курбатова. Серия "Учебники, учебные пособия". - Ростов-на-Дону: Феникс, 2000. — 576 с.
2. Социальная работа: теория и практика: Учебн. пособие. /Отв. ред. проф. Е.И. Холостова, проф. А.С. Сорвика. — М.: ИНФРА-М, 2001. – 427 с. - (Серия "Высшее образование").
3. Соціальна робота в Україні: теорія та практика. /За заг. ред. А.Я. Ходорчук. - К.: ДЦССМ, 2002. - 177 с.
4. Соціальна робота з людьми з особливими потребами /Упоряд. О.В. Безпалько та ін. / Під заг. ред. І.Д. Звереві. — К.: Наук. світ. 2002. – 55 с.
5. Тетерский С.В. Введение в социальную работу: Учебное пособие. — М.: Академический Проект, 2000.— 496 с.
6. Технологии социальной работы: Учебн. под общ. ред. проф. Е.И. Холостовой. - М.: ИНФРА-М, 2001. – 400 с. - (Серия "Высшее образование").
7. Технология социальной работы: Учебн. пособие для студ. высш. учеб. заведений /Под ред. И.Г. Зайныгиева. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 240 с.
8. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах /За ред. проф. А.Й. Папської. - К., 2001. - 140 с.
9. Технології соціально-педагогічної роботи: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. А.Й. Капської. – К., 2000. - 372 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Соціальна робота з різними групами населення

1. **КОД :** ПНД 2.10
2. **ТИП :** нормативні
3. **РІК НАВЧАННЯ:** 2
4. **СЕМЕСТР:** 4
5. **КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 4
6. **ЛЕКТОР:** доц. Фурдуй С.Б.
7. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: особливості соціальної роботи з різними групами населення; методи та форми соціальної роботи з різними групами населення; технології соціальної роботи з різними групами населення; зарубіжний досвід соціальної роботи з різними категоріями населення.

вміти: планування та організації соціальної роботи з різними групами населення; вибору та застосування адекватних та ефективних методів та форм у роботі з відповідними групами населення; налагодження взаємодії та партнерства з організаціями, що здійснюють соціальну роботу з різними групами населення; аналізу дій фахівців, що займаються соціальною роботою з різними групами населення, надання рекомендацій щодо оптимізації та модернізації такої діяльності.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Соціальна робота в різних сферах життєдіяльності.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема 1. Системний характер соціальної роботи з різними групами населення

Поняття про системний підхід до соціальної діяльності. Соціальна робота як вид діяльності. Складові системи соціальної роботи з населенням. Система соціальної роботи як складова соціальної структури суспільства.

Тема 2. Генезис соціальної роботи в Україні та зарубіжний досвід

Розвиток традиції благодійництва в Україні. Особливості соціальної роботи в Україні до 19 століття. Соціальна робота в Україні в 20 столітті. Зарубіжний досвід соціальної роботи з населенням. Сучасні напрямки соціальної роботи в Україні.

Тема 3. Педагогічні основи соціальної роботи

Педагогіка, соціальна педагогіка та соціальна робота: спільне, відмінне та механізми взаємозв'язку. Педагогічна складова соціальної роботи з населенням.

Тема 4. Об'єкт соціальної роботи в Україні

Проблеми особистості в сучасному суспільстві. Особливості соціалізації соціально вразливих верст населення. Проблеми девіантності і маргіналізації населення України. Особистісно-орієнтований підхід у соціальній роботі.

Тема 5. Суб'єкти соціальної роботи

Заклади освіти як центри соціальної роботи. Суб'єкти надання соціальної допомоги та їх повноваження. Роль громадських організацій у соціалізації та ресоціалізації особистості. Функції соціальних працівників у пенітенціарних закладах. Суб'єкти соціальної роботи з соціально уразливими верствами населення.

Тема 6. Кадрове забезпечення соціальної роботи з різними групами населення

Поняття про кадри соціальної роботи. Кваліфікаційна характеристика соціального працівника. Базові та соціальні знання соціального працівника у роботі з населенням. Групи професійних умінь соціальної діяльності.

Основні види діяльності соціального працівника. Провідні функції соціальної роботи, особливості їх реалізації в роботі соціального працівника. Система підготовки соціальних працівників в Україні та за кордоном.

Тема 7. Види соціальної роботи з різними групами населення

Соціальне виховання як засіб формування соціально-позитивних ціннісних орієнтацій. Соціальна профілактика як спосіб попередження відхилень у поведінці. Соціальна реабілітація як засіб відновлення втрачених функцій. Соціальне обслуговування як засіб задоволення потреб особистості.

Тема 8. Методи формування свідомості як засоби соціально-педагогічного впливу

Місце методів формування свідомості в системі інших соціально-педагогічних методів. Методи переконання. Соціально-педагогічні умови успішного його використання переконання. Метод навіювання та прийоми його застосування. Форми застосування методів формування свідомості. Технологія підготовки і проведення соціально-педагогічної бесіди, дискусії та диспуту. Використання конференцій у практиці соціально-педагогічної роботи. Види конференцій. Усний журнал як групова форма соціально-педагогічної роботи.

Тема 9. Технології соціальної роботи з різними групами населення

Поняття про технології соціальної роботи та їх функції. Сучасні технології соціальної роботи. Методи і форми соціальної роботи з населенням.

Тема 10. Рекламно-інформаційні технології в соціальній роботі з різними групами населення

Сутність та специфіка використання рекламно-інформаційних технологій у діяльності соціальних працівників. Поняття "Засоби масової інформації". Роль засобів масової інформації як одного із соціальних інститутів та їх вплив на сучасне суспільство. ЗМІ як один із соціальних інститутів. Особливості впливу ЗМІ на формування способу життя суспільства. Проблема негативного впливу засобів масової інформації на населення.

Типові види реклами, які використовуються в практиці соціально-педагогічної роботи: графічна частина, слоган (реklamний девіз, лозунг, зачин), інформаційний блок, діапазон запропонованих послуг, спонукання потенційного клієнта (спонсора, партнера) до дії, адреса і зв'язок, елементи фірмового стилю. Специфічні ознаки соціальної реклами. Типові помилки, які слід враховувати у ході реалізації рекламної стратегії соціального педагога. Технології створення і використання прес-релізу як форми рекламно-інформаційної діяльності.

Тема 11. Соціальна робота в освітніх установах і у системі правоохоронних органів

Спрямованість на роботу з дітьми, що важко пристосовуються до нових освітніх програм. Ролі соціального працівника в школі та у ВНЗ.

Соціальна робота в питаннях охорони правопорядку, соціального контролю і нагляду.

Тема 12. Технологія соціальної роботи з різними категоріями дітей у Німеччині та Скандинавських країнах, Великобританії та Ірландії

Організація вільного часу, попередженням дитячої злочинності в мікросоціумі, консультування батьків. Соціальна робота у судах і в'язницях.

Соціальна робота у Швеції в установах охорони здоров'я.

Послідовна система заходів соціально-педагогічної підтримки сімей і дітей з груп соціального ризику у Фінляндії.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Социальная работа /Под общ. ред. В.И. Курбатова. Серия "Учебники, учебные пособия". - Ростов-на-Дону: Феникс, 2000. — 576 с.
2. Социальная работа: теория и практика: Учебн. пособие. /Отв. ред. проф. Е.И. Холостова, проф. А.С. Сорвика. — М.: ИНФРА-М, 2001. – 427 с. - (Серия "Высшее образование").
3. Соціальна робота в Україні: теорія та практика. /За заг. ред. А.Я. Ходорчук. - К.: ДЦССМ, 2002. - 177 с.
4. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах /За ред. проф. А.Й. Папської. - К., 2001. - 140 с.
5. Технології соціально-педагогічної роботи: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. А.Й. Капської. – К., 2000. - 372 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Менеджмент соціальної роботи

1. КОД : ПНД 2.11
2. ТИП : нормативні
3. РІК НАВЧАННЯ: 4
4. СЕМЕСТР: 7
5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 7
6. ЛЕКТОР: доц. Звекова В.К.
7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: компоненти організації (соціальна служба) та закономірності організації життєдіяльності соціальної служби; основні складові процесу менеджменту соціальної роботи; принципи та функції менеджменту соціальної роботи; складові самоменеджменту соціального працівника; підходи, моделі та методи взаємозв'язку суб'єктів та об'єктів менеджменту соціальної роботи; особливості менеджменту соціальної служби для молоді.

вміти: виявляти та аналізувати проблеми управління конкретної соціальної служби; використовувати інструменти менеджменту соціальної роботи, застосовувати менеджерські методи; готувати рішення в соціальній службі; аналізувати та впорядковувати становище з управлінням персоналом в соціальній службі; розробляти проект надання соціальної послуги в умовах конкретної соціальної служби.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Актуальні моделі соціальної роботи.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

ТЕМА 1. СОЦІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
Класифікація та види, форми соціального управління. Параметри управлінської праці. Менеджмент як процес управління. Види менеджменту (стратегічний, маркетинговий, технологічний, фінансовий, кадровий, маркетинговий, інноваційний). Школи управлінської думки: наукової організації праці, адміністративна; людських взаємовідносин; кількісної школи або науки управління. Сучасні підходи до менеджменту (системний, ситуаційний, процесуальний).

ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
Поняття і структура соціальних організацій. Різновиди соціальних організацій. Поняття організації в менеджменті соціальної роботи. Процес життєдіяльності організації. Компоненти організації соціальної сфери. Підходи до аналізу організацій соціальної сфери. Атрибути організації соціальної сфери. Зовнішнє середовище організацій соціальної сфери (фактори прямого та непрямого впливу на організацію). Закономірності вдосконалення менеджменту соціальної роботи.

ТЕМА 3. ОБ'ЄКТ, СУБ'ЄКТИ, ПРИНЦИПИ ТА ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТ У СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
Поняття об'єкту та суб'єкту менеджменту соціальної роботи. Підходи, моделі та методи взаємозв'язку об'єктів та суб'єктів менеджменту соціальної роботи (комплексний та адаптаційний підходи; ієрархічна, колективна, розвиваюча модель, лінійний, функціональний, лінійно-штабний, матричний тип; менеджерська сітка та ін.).

ТЕМА 4. УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ, ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ
Управлінська інформація та її види. Роль управлінських рішень в менеджменті соціальної роботи. Класифікація рішень. Вимоги до рішень. Організація прийняття рішення та їх виконання. Облік як завдання та функція менеджменту. Контроль як функція менеджменту.

ТЕМА 5. СОЦІАЛЬНІ ПРОЕКТИ, МОДЕЛІ ТА ПРОГРАМИ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
Менеджмент соціальної роботи як інструмент соціальної політики (державної, регіональної, місцевої). Соціальне проектування та дефініції проектування. Проект, модель, програма як види менеджерських рішень в організаціях соціальної сфери. Структура управлінської логіки при проектуванні та програмуванні. Системний підхід в проектуванні соціальної роботи. Характеристика основних стадій створення та реалізації соціальних проектів. Проектування в соціальній роботі.

ТЕМА 6. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
Інформаційні технології. Робота з текстовими документами. Робота з базами даних. Експертні системи. Комп'ютерні технології підтримки управлінських рішень. Статистична обробка інформації.

ТЕМА 7. УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ ТА СТРЕСАМИ, СУПЕРВІЗІЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
Виникнення та суть конфлікту. Види конфліктів: функціональні та дисфункціональні. Причини конфліктів. Суть стресів. Суть феномену "вигорання" соціальних працівників. Супервізія та консультування як технології менеджменту соціальної роботи.

ТЕМА 8. РОЛЬ МЕНЕДЖЕРА В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ Оцінка менеджерських здібностей та визначення придатності до управлінської діяльності. Лідерство, вплив та влада. Три підходи до визначення лідерства. Імідж менеджера. Типи поведінки менеджерів. Ролі, що беруть на себе керівники. Ознаки самореалізуючої та впевненої в собі особистості. Концепція обмежень в менеджменті соціальної роботи: невміння управляти собою; розмиті особисті цінності; неясні особисті цілі; зупинений саморозвиток; недостатні навички вирішення проблем; недостатність творчого підходу; невміння впливати на людей; невміння навчати; низька здатність формувати колектив; невміння управляти конфліктами.

ТЕМА 9. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ Науково-практичні підходи до підбору та розміщенню кадрів в організаціях соціальної сфери. Оцінка кадрового потенціалу. Інтеграційна модель мотиваційного управління в соціальних організаціях. Перепідготовка кадрів в соціальній сфері. Атестація працівників соціальної сфери.

ТЕМА 10. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ Загальні правила поведінки з керівником. Особливості стосунків із заступниками. "Тяжкі боси" і стратегія поведінки з ними. Техніка ведення ділових індивідуальних бесід. Мистецтво слухати і схилити до своєї думки.

ТЕМА 11. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ Основні етапи підготовки та проведення переговорів. Основні аспекти проведення переговорів. Орієнтовний розподіл головних комунікативних функцій при розв'язанні найбільш типових переговорних завдань. Загальні правила поведінки на переговорах. Обґрунтування можливих пунктів розбіжностей та згоди партнерів.

ТЕМА 12. ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ РЕКЛАМНИХ КОМПАНІЙ ОРГАНІЗАЦІЯМИ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ Основні завдання рекламної компанії. Принципи реклами. Слово у рекламному повідомленні. Основні правила реклами. Мова рекламних текстів.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Державні соціальні програми: теоретичні аспекти, методика розробки та оцінки: Моногр. / О.В. Макарова. – К.: Ліра-К, 2004. – 328 с.: рис., табл.
2. Державно-управлінські рішення: інформаційно-аналітичне та організаційне забезпечення: Моногр. / А.О. Дегтяр; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т. — Х.: Вид-во ХарPI NADY "Магістр", 2004. — 224 с.: рис.
3. Ділове спілкування в системі культури управління: текст лекцій / О.С. Пономарьов, С.М. Пазиніч, А.О. Харченко, С.М. Резнік, А.В. Долгарев; Нац. техн. ун-т "Харк. політехн. ін-т". – Х., 2009. – 64 с.
4. Зовнішня реклама та соціальний захист неповнолітніх: Моногр. / Т.М. Ткачова, О.І. Лабурицева, Р.В. Гребиниченко; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – К.: Наук. світ, 2006. – 175 с.
5. Етика ділового спілкування менеджера: навч. посіб. / В.К. Бабайлов, І.А. Дмитрієв, В.В. Маліков, В.О. Могилко, С.О. Бриксіні, І.О. Кононов; Нац. фармац. ун-т. — Х., 2008. — 192 с.
6. Основи менеджменту та адміністрування: підручник / Є.О. Снітко, Є.Є. Завгородній; Луган. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2010. — 279 с.
7. Основи менеджменту: конспект лекцій / В.С. Удовенко; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". — К., 2008. — 180 с.
8. Основи менеджменту: Підруч. / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. — 2-е вид., виправл. і доповн. — К.: Академвидав, 2007. — 464 с. — (Альма-матер).
9. Основи менеджменту та адміністрування: підручник / Є.О. Снітко, Є.Є. Завгородній; Луган. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2010. – 279 с.
10. Основи менеджменту: конспект лекцій / В.С. Удовенко; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". — К., 2008. — 180 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Спеціалізовані служби у соціальній сфері

1. **КОД :** ПНД 2.12

2. **ТИП :** нормативні

3. **РІК НАВЧАННЯ:** 3

4. **СЕМЕСТР:** 6

5. **КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 5

6. **ЛЕКТОР:** доц. Звекова В.К.

7. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: пріоритети соціальної політики; систему організації державних служб; державні, недержавні, приватні соціальні служби; мету, завдання, основні функції соціальної роботи; основні принципи системної організації; законодавство щодо організації соціальних служб; етапи становлення соціальних служб; адміністративну структуру соціальних служб;

вміти: принципи побудови соціальних служб у соціальному просторі; основні принципи системної організації; вести взаємодію з соціальними середовищем; формувати політику соціальних служб; створювати програму і зміст соціальної роботи в соціальних службах.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

9. ПЕРЕКВІЗИТ: Етика фахівця соціальної сфери.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Організація соціальної роботи у сфері охорони здоров'я

Організація надання допомоги людям, які мають психічні розлади. Організація соціальної роботи з людьми, які мають залежність від психоактивних речовин. Соціальні послуги, що надаються центрами медико-соціальної реабілітації неповнолітніх. Соціальні послуги, що надаються МСЕК.

Тема: Організація соціальної роботи у сфері зайнятості

Державна політика щодо зайнятості. Технологія діяльності служб зайнятості щодо допомоги безробітним. Професійне навчання незайнятих громадян. Сприяння безробітним у працевлаштуванні. Пошук підходящої роботи. Організація оплачуваних громадських робіт. Працевлаштування громадян, які потребують соціального захисту шляхом бронювання робочих місць. Надання безробітним інформаційних та консультативних послуг, пов'язаних із працевлаштуванням. Досвід та перспективи діяльності центрів зайнятості населення.

Тема: Організація соціальної роботи з бездомними

Соціальне патрулювання як форма надання соціальних послуг. Система обліку та реєстрації бездомних громадян. Заклади соціального захисту для бездомних громадян. Міжвідомча взаємодія у соціальній реінтеграції бездомних громадян.

Тема: Сучасні моделі надання соціальних послуг людям похилого віку, інвалідам та людям з психічними вадами

Соціальне обслуговування фізичних осіб за місцем проживання. Соціальне обслуговування осіб похилого віку та інвалідів в закладах інтернатного типу. Організація соціальної допомоги людям з інтелектуальною недостатністю. Реабілітаційні установи для інвалідів. Соціальні послуги, що надаються особам, які відбували покарання у вигляді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк. Соціальне обслуговування біженців у пунктах їх тимчасового розміщення. Соціальна реабілітація осіб, які постраждали від терористичного акту.

Тема: Вітчизняний і закордонний досвід організації соціальної роботи з жінками.

Теорія і практика соціальної підтримки жінок в Україні і за кордоном. Категорії жінок, які потребують підтримки. Основні напрямки організації допомоги, приклади діяльності соціальних служб та закладів в Україні. Європейські моделі організації соціальної роботи з жінками.

Тема: Кризові центри соціально-психологічної допомоги як осередки соціальної підтримки жінок в Україні

Досвід роботи кризового центру для жінок і притулку для жінок (на прикладі Харківської міської громадської організації «Надія». Соціальна реабілітація потерпілих від насильства у сім'ї (на прикладі Єнакіївського Кризового центру соціально-психологічної допомоги «Контакт»). досвід соціальної реабілітації жертв сімейного насилля в кризовому центрі соціально-психологічної допомоги «Родина». Закордонний досвід організації роботи з жінками.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Беспалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах, таблицях. Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 134с.
2. Беспалько О.В. Соціальна робота в громаді: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 176с.
3. Болотина Л.Р. Словарь-справочник социального педагога общеобразовательных учреждений. - М.: Академический проект, 2004. - 320 с.
4. Василенко О.М., Малько А.О. Соціально-педагогічна діяльність у закладах освіти.- Харків: Крок, 2003. - 53с.
5. Василькова Ю.В., Василькова Т.А. Социальная педагогика. – М.: Академия, 1999. – 440 с.
6. Василькова Ю.В., Василькова Т.А. Социальная педагогика. – М.: Академия, 2004. – 440 с.
7. Василькова Ю.В. Методика и опыт работы социального педагога. - М., 2001.
8. Василькова Ю.В. Методика и опыт работы социального педагога. 2-е изд., испр. Учебное пособие. - М.: Академия, 2004. - 160 с.
9. Зверева І. Д. Соціальна робота з дітьми та молоддю (теоретико-методологічні аспекти) : у 2-х ч. / Зверева І. Д., Козубовська І. В., Керецман В. Ю., Пічкарь О. П. – Ужгород : УжНУ, 2000. – Ч. 1. – 192 с.
10. Овчарова Р. В. Справочная книга социального педагога / Овчарова Р. В. – М. : ТЦ "Сфера", 2001. – С. 65–74.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Методи роботи з групами ризику

1. **КОД :** ПНД 2.13
2. **ТИП :** нормативні
3. **РІК НАВЧАННЯ:** 3
4. **СЕМЕСТР:** 5
5. **КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 5
6. **ЛЕКТОР:** доц. Фурдуй С.Б.
7. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: соціальні проблеми, категорії групи ризику; принципи соціальної роботи з молоддю групами ризику; методи соціальної роботи з сучасною молоддю групами ризику задля підвищення їх соціалізації;

вміти: застосовувати інтерактивні й аналітичні навички для вирішення проблем різних рівнів втручання; складати план дій та теоретично обґрунтовувати професійне втручання соціального працівника у системи різного порядку; працювати з людьми різних вікових, професійних, соціальних, політичних, неформальних груп, а також із людьми групами ризику; адекватно та коректно користуватися етичними принципами соціальної роботи; користуватися інформаційними та іншими видами ресурсів соціальної роботи з людьми групами ризику з метою підвищення особистого освітньо-кваліфікаційного рівня, виявлення, прогнозування та запобігання або пом'якшення можливих соціальних проблем та настроїв у суспільстві.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Актуальні моделі соціальної роботи.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Актуальні проблеми молодих людей групи ризику в сучасному суспільстві. Форми і методи соціальної роботи з молодими людьми групи ризику. Профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі категорії групи ризику.

Тема: Соціальна робота з людьми похилого віку. Уявлення про старість та старіння. Загальні підходи та принципи соціальної роботи з людьми похилого віку. Методи та технології соціальної роботи з людьми похилого віку. Організація системи надання допомоги людям похилого віку.

Тема: Соціальна турбота про людей з обмеженими можливостями. Поняття інвалідності та її види. Органи влади в Україні, що здійснюють підтримку та соціальний захист людей з обмеженими можливостями. Соціальна робота з дітьми-інвалідами. Працевлаштування, освіта та професійна підготовка людей з обмеженими можливостями. Система соціального захисту людей з обмеженими можливостями.

Тема: Девіантна поведінка як проблема соціальної роботи Поняття соціальної реабілітації дітей з девіантною поведінкою. Соціально-педагогічні завдання та функції соціальної реабілітації. Фактори посилення девіації дітей та підлітків. Програма соціальної реабілітації. Форми прояву девіації.

Тема: Соціальна робота з проблемними сім'ями Поняття та види взаємовідношень у сім'ї. Дисфункціональні (неблагополучні) сім'ї. Загальні підходи та принципи соціальної роботи з дисфункціональними сім'ями. Методи та технології соціальної роботи з сім'єю. Організація надання допомоги сім'ям. Практичні завдання соціальної роботи з сім'ями.

Тема: Соціальна робота з дітьми, що залишились без піклування батьків Сирітство як соціальне явище. Загальні підходи та принципи соціальної роботи з безоглядними дітьми. Методи та технології соціальної роботи з дітьми, що залишились без піклування батьків.

Тема: Соціальна робота з клієнтами, що залишилися без житла Бездомність та її причини. Загальні підходи та принципи роботи з бездомними людьми. Методи і технології соціальної роботи з бездомними. Організація надання допомоги бездомним. Організація діяльності соціальних служб в напрямку забезпечення бездомних осіб необхідними для життя умовами.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Коваль Л.Г., Зверева І.Д., Хлебик С.Р. Соціальна педагогіка / Соціальна робота. К., 1997.
2. МакКензі Б. До питання проведення ефективної практичної соціальної роботи в Україні: існуючі проблеми освіти в галузі соціальної роботи//Реформування соціальних служб в Україні: сучасний стан та перспективи: Збірник статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (м.Львів, 5-7 червня 2002), Львів, 2003. – С. 10-20.

3. Мигович І.І. Соціальна робота (вступ до спеціальності). – Ужгород: Патент, 1997. - 166 с.
 4. Соціальна робота в Україні: перші кроки / Під редакцією В.Полтавця. - К.: Видавничий дім “КМ Academia”, 2000. - 236 с.
 5. Основы социальной работы / Отв.ред. П.Д.Павленок. М.: Инфра-М, 1997.
 6. Лукашевич М.П. Соціальна робота в Україні: теоретико-методичні засади. – К., 2001.
 7. Янкович О.І., Поліщук В.А. Історія соціальної педагогіки / соціальної роботи: Навчально-методичний посібник / О. І. Янкович, В. А. Поліщук. – Тернопіль: ТНПУ, 2004. – 394 с.
- 12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ:** іспит.
- 14. МОВА НАВЧАННЯ:** українська.

Соціальна робота в різних сферах життєдіяльності

1. КОД : ПНД 2.14
2. ТИП : нормативні
3. РІК НАВЧАННЯ: 3
4. СЕМЕСТР: 5
5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5
6. ЛЕКТОР: доц. Замашкіна О.Д.
7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні терміни, поняття соціальної роботи на рівні їх відтворення і тлумачення; механізми, складові різних аспектів соціальної роботи в різних соціальних сферах; закономірності процесів соціалізації людини; технології соціальної роботи в різних сферах.

вміти: застосовувати знання з вивченого курсу; творчо використовувати ідеї для вирішення проблем; стимулювати свій власний розвиток здібностей для адаптації в умовах постійних змін, що відбуваються в сучасному суспільному житті у різних соціальних сферах; застосовувати знання у практичній діяльності для підвищення конкурентоспроможності фахівця у соціономічній сфері.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Актуальні моделі соціальної роботи.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: СОЦІАЛЬНА РОБОТА У СФЕРІ ВИРОБНИЦТВА. Специфіка розвитку сфер праці. Соціальне партнерство у сфері праці. Інноваційна модель комплексної соціальної служби. Проблеми зайнятості населення. Діяльність соціальних служб по захисту безробітних.

Тема: СОЦІАЛЬНА РОБОТА В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ. Особливості соціальної підтримки сільського населення. Шляхи активізації соціальної роботи на селі.

Тема: СОЦІАЛЬНА РОБОТА В СИСТЕМІ ОСВІТИ. Освітній простір як сфера соціальної роботи. Роль і місце соціального працівника в освіті.

Тема: СОЦІАЛЬНА РОБОТА В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я. Політика в галузі охорони здоров'я. Медико-соціальна робота.

Тема: ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ. Характеристики соціальних проблем військовослужбовців. Соціальна робота з військовослужбовцями та членами їх сімей.

Тема: СОЦІАЛЬНА РОБОТА В ПЕНІТЕНЦІАРНИХ УСТАНОВАХ. Система пенітенціарних установ. Соціальна робота як інструмент збереження соціально-корисних зв'язків укладених. Технології соціальної роботи з засудженими в місцях ув'язнення. Організаційні технології. Інформаційні технології. Консультативні технології.

Тема: СОЦІАЛЬНА РОБОТА В КОНФЕСІЯХ. Сутність і функції діяльності різних конфесій. Технології соціальної роботи в конфесіях.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Соціальна робота / В.П. Андрущенко, В.П. Вех, М.П. Лукашевич, І.І. Мигович, І.М. Пінчук; Ін-т вищої освіти АПН України; Держ. центр соц. служб для молоді. — К.: УДЦССМ, 2001. — Кн. 1: Актуальні проблеми теорії і практики соціальної роботи на межі тисячоліть. — 344 с.
2. Соціальна робота / В.П. Андрущенко, В.П. Вех, М.П. Лукашевич, І.І. Мигович, І.М. Пінчук; Ін-т вищої освіти АПН України; Держ. центр соц. служб для молоді. — К.: УДЦССМ, 2001. — Кн. 2: Навчальний посібник. — 440 с.
3. Соціальна робота / В.П. Андрущенко, В.П. Вех, М.П. Лукашевич, І.І. Мигович, І.М. Пінчук; Ін-т вищої освіти АПН України; Держ. центр соц. служб для молоді. — К.: УДЦССМ, 2001. — Кн. 3: 36. навч. програм. — 332 с.
4. Соціальна робота в Україні на початку ХХІ століття: проблеми теорії і практики: Матеріали доп. на Міжнар. наук.-практ. конф. 29—31 жовтня 2002 р. — Ч. I. — К., 2002. — 274 с.
5. Соціальна робота в Україні на початку ХХІ століття: проблеми теорії і практики: Матеріали доп. на Міжнар. наук.-практ. конф. 29—31 жовтня 2002 року. — Ч. II. — К., 2002. — 316 с.
6. Соціальна робота в Україні: перші кроки / Школа соціальної роботи Національного ун-ту "Києво-Могилянська академія"/Ред. В. Полтавець. — К.: Вид. дім "KM Academia", 2000. — 236 с.
7. Соціальна робота з людьми з особливими потребами: Метод, рек. для тренера / Ред. І.Д. Зверева, Авт.-упоряд. О.В. Безпалько. — К.: Наук, світ, 2002. — (Б-чка соц. працівника / соц. педагог.; Серія "Благополуччя дітей та молоді. — Додаток до журналу "Практична психологія та соціальна робота". — 55 с.
8. Соціальна робота з молоддю в Україні: 36. інформ.-метод. матеріалів / Ред. Л.Ф. Бурлачу к. Укр. держ. центр соц. служб для молоді. — К.: Столиця, 1997. — 152 с.
9. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: Наук.-навч.-метод. посіб. для студ., магістрантів, асп. та спец. у галузі соц. роботи, соц. педагогіки / Авт.-уклад. С.Я. Харченко; Луган. держ. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка. — Луганськ: Альма-матер, 2003. — 198 с.
10. Соціальна робота: теорія, досвід, перспективи: Матеріали доп. та повідомл. міжнар. наук.-практ. конф. (Ужгород, 21—22 жовтня 1999 р.) / Ред. І.І. Мигович: Ужгород, держ. ун-т; Закарпат. обл. держ. адмін. — Ужгород, 1999. — 412 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Етика соціального працівника та соціального педагога

1. КОД : ПНД 2.14
2. ТИП : нормативні
3. РІК НАВЧАННЯ: 3
4. СЕМЕСТР: 5
5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

6. ЛЕКТОР: доц. Фурдуй С.Б.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні напрямки соціально-педагогічної етики; принципи етики фахівця соціальної сфери; теоретичні засади Кодексу етики спеціаліста соціальної сфери.

вміти: сформулювати особистісні та професійно важливі якості фахівця соціальної сфери; реалізувати свої етичні знання у соціально-педагогічній діяльності; застосовувати культурно-моральні принципи у роботі з клієнтом.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Актуальні моделі соціальної роботи.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема 1. Етика соціально-педагогічної діяльності як складова підготовки соціального педагога

Етика як наука про мораль. Об'єкт, предмет, мета та завдання курсу. Професійно-етична культура соціального педагога. Компоненти професійно-етичної культури соціального педагога. Професійна етика та її особливості.

Тема 2. Професійна етика соціального педагога

Причини етичної регламентації соціально-педагогічної діяльності. Категорії етики соціального працівника. Функції етики соціально-педагогічної діяльності та їх характеристика.

Тема 3. Етичні принципи в соціально-педагогічній діяльності

Взаємозв'язок принципів соціально-педагогічної діяльності та принципів етики соціально-педагогічної діяльності. Принципи етики соціально-педагогічної діяльності як основні вимоги до поведінки соціального педагога. Толерантність у діяльності соціального педагога. "Декларація принципів толерантності".

Тема 4. Морально-етична культура соціального педагога

Моральна норма як складова моралі і нормативна регуляція соціально-педагогічної діяльності. Моральна свідомість соціального педагога. Критерії моральності у соціально-педагогічній діяльності. Моральна поведінка соціального педагога.

Тема 5. Проблеми деонтології у діяльності соціального педагога

Деонтологія соціально-педагогічної діяльності. Принципи деонтології соціально-педагогічної діяльності. Професійний обов'язок та професійна повинність (зобов'язання). Обов'язок соціального педагога та його особистісне усвідомлення. Поняття відповідальності

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Медведева Г.П. Этика социальной работы. – М., 1999.

2. Папанова О. А. Синдром эмоционального выгорания у студентов – будущих социальных работников и способы его профилактики / О. А. Папанова // Высш. образование сегодня. – 2008. – № 9. – С. 48–53.

3. Приходько М. І. Особистісно орієнтована підготовка соціального педагога та працівника – нова парадигма дослідження соціальної педагогіки / М. І. Приходько // Прак. психологія та соц. робота. – 2007. – № 3. – С. 20–26.

4. Сіоніхіна З. М. Паблік рілейшнз у функціонуванні соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді / З. М. Сіоніхіна // Соц. робота в Україні : теорія і практика. – 2005. – № 3. – С. 115–118.

5. Кодекс Етики соціального працівника//zakon.rada.gov.ua

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Теорія та методи соціально-педагогічної діяльності

1. КОД: ПВД 2.01

2. ТИП: вибірковий

3. РІК НАВЧАННЯ: 2

4. СЕМЕСТР: 3

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: доц. Фурдуй С.Б.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: сучасні тенденції розвитку соціального виховання в Україні; зміст та суть поняття «метод»; основні підходи до класифікації методів; методичні особливості застосування конкретних методів у практичній діяльності соціального педагога; особливості застосування методів з різними категоріями клієнтів

вміти: добирати методи соціально-виховної роботи відповідно до специфіки соціальної проблеми клієнта та наявних ресурсів; застосовувати методи у практичній діяльності; постійно підвищувати свій професійний та загальнокультурний рівень.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Актуальні моделі соціальної роботи.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Сучасні підходи до соціально-педагогічної роботи. Сучасні підходи до розуміння сутності поняття «соціально-педагогічна діяльність». Сутність, зміст та функції соціально-педагогічної діяльності. Структура, завдання та принципи соціально-педагогічної діяльності. Напрями соціально-педагогічної діяльності. **Тема: Сутність методів соціально-педагогічної діяльності.**

Підходи до визначення поняття «метод», «метод виховання», «метод соціального виховання», «метод соціально-виховної роботи». Основні підходи до класифікації методів соціального виховання. Характеристика основних груп методів соціального виховання. Основні поняття теми метод, метод виховання, метод соціального виховання, методи соціально-виховної роботи, прийоми, засоби.

Тема: Характеристика методів соціально-виховної роботи у соціально-педагогічній діяльності. Методи соціально-виховної роботи. Соціологічні та психологічні методи у діяльності соціального педагога. Класифікація методів соціально-виховної роботи. Сфери застосування соціологічних методів (анкетування, інтерв'ю тощо) у соціально-педагогічній роботі. Види анкет та інтерв'ю. Типи запитань, які можуть складати текст анкети чи зміст інтерв'ю. **Тема: Особливості використання психологічних методів** (спостереження, тести, опитувальники, проєктивні методи тощо) у професійній діяльності соціального педагога. Загальна характеристика основних психологічних методів та методика їх застосування. Основні поняття теми соціологічні методи у діяльності соціального педагога, психологічні методи у діяльності соціального педагога, соціологічне спостереження, опитування, анкета, аналіз документів, метод інтерв'ю, соціометричний метод опитування, консультування, тестування, психодрама, соціодрама, ігрова терапія, арт-терапія.

Тема: Соціально-економічні та організаційно-розпорядчі методи у діяльності соціального педагога. Сутність соціально-економічних методів. Натуральна та грошова допомога, пільги, одноразові виплати, компенсації, патронаж та побутове обслуговування, моральне заохочення, санкції. Організаційно-розпорядчі методи у діяльності соціального педагога. Регламентування, нормування, інструктування, підбір та розстановка кадрів праці. Якості та знання менеджера соціального проєкту; метод вимог, критика та самокритика, контроль, перевірка виконання.

Тема: Педагогічні методи у діяльності соціального педагога.

Методи формування свідомості особистості: бесіда, приклад, методи дискусійного характеру (дискусія, диспут, полеміка, софістика, евристика), лекція, переконання та навіювання. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки: привчання, тренування, прогнозування (перспективні лінії), громадська думка, вимога (пряма та непряма). Методи стимулювання діяльності: гра, змагання, заохочення, покарання. Методи самовиховання: самопізнання, само ставлення, саморегуляція.

Тема: Метод «рівний-рівному». Методичні особливості, сфери застосування. Метод соціальної вуличної роботи у діяльності соціального педагога. Діти вулиці як основний суб'єкт застосування методу. Методичні особливості. Аналіз соціуму як один із провідних методів у діяльності соціального педагога при роботі в громаді.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Безпалько О. В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді: теоретико-методичні основи: монографія / Безпалько О. В. – К.: Наук, світ, 2006. – 363 с.
2. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Безпалько О. В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. -208 с.
3. Бондаренко Г. Методи роботи соціального педагога: підручник для соціальних педагогів. – К.: Редакції загальнопед. газет, 2014. – 96 с.
4. Василькова Т. А. Социальная педагогика: учеб. пособ. / Т. А. Василькова, Ю. В. Василькова – М.: КНОРУС, 2010. – 240 с.
5. Методы практической социальной психологии, диагностика, консультирование, тренинг: учеб. пособ. / Ю. М. Жуков, А. К. Ерофеев, С. А. Липавтов и др. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 256 с.
6. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: посібник / Орбан-Лембрик Л. Е. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
7. Сисоєва С. О. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: [навч.-метод. посіб.] / С. О.Сисоєва, Т. Є. Кристопчук. – Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.
8. Соціальна педагогіка: навч. посіб. / за ред. О. В. Безпалько. – К.: Академвидав, 2013. – 312 с.
9. Социальная педагогика: учебник для бакалавров / под ред. В. И. Загвязинского, О. А. Селивановой. – М.: Юрайт, 2012. – 405 с.
10. Цимбалюк І. Психологічне консультування та корекція: модульно-рейтинговий курс: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Цимбалюк І. – К.: Професіонал, 2005. – 656 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: залік.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Система культурно-дозвілєвої роботи

1. КОД: ПВД 2.02 Соціальний супровід сім'ї

2. ТИП: вибірковий

3. РІК НАВЧАННЯ: 3

4. СЕМЕСТР: 5

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: доц. Звєкова В.К.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: соціальну систему дозвілля, функції та принципи організації дозвілля та види, форми й зміст дозвілєвої діяльності; методіку підготовки і проведення ігор, конкурсів, свят як основних форм дозвілля з учнівською молоддю та її іншими верствами населення; технологію проведення вуличної ігротеки.

вміти: застосовувати знання з основ дозвіллезнавства на практиці; формувати у дітей та підлітків основи дозвіллевої культури особистості; доцільно організовувати ігрову та дозвіллево-розважальну діяльність; творчо працювати з матеріалами практичного досвіду проведення дозвіллевої діяльності;

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Актуальні моделі соціальної роботи.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОЗВІЛЛЯ. Соціальна сутність дозвілля. Дозвілля в житті людини. Функції та принципи дозвілля. Педагогічні засади дозвілля. Стан наукових досліджень дозвіллевої сфери.

Тема: ОСНОВНІ ІНСТИТУТИ ДОЗВІЛЛЕВОЇ СФЕРИ. Специфіка діяльності дозвіллевих центрів. Робота парку як дозвіллевого центру. Дозвіллева діяльність в клубах. Дозвілля в туристичних комплексах та готеля. Музей як дозвіллевий центр. Хобі-групи як інститути дозвілля.

Тема: ДОЗВІЛЛЕВА РОБОТА З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ НАСЕЛЕННЯ. Специфіка дозвіллевої роботи з підлітками та молоддю. Особливості дозвіллевої роботи з дорослими. Дозвіллева діяльність з особами похилого віку. Специфіка дозвіллевого обслуговування інвалідів. Дозвіллева робота з сім'ями.

Тема: УПРАВЛІННЯ ДОЗВІЛЛЕВОЮ СФЕРОЮ. Дозвілля в контексті культурної політики. Державний сектор управління дозвіллевою сферою. Дозвіллеві об'єднання добровільного сектору. Особливості розвитку індустрії дозвілля.

Тема: ПІДГОТОВКА КАДРІВ ДОЗВІЛЛЕВОЇ СФЕРИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ. Професійна майстерність спеціаліста дозвіллевої сфери. Система підготовки та підвищення кваліфікації фахівців дозвіллевої сфери.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Аванесова Г. А. Культурно-досугова діяльність: Теорія і практика організації: Навчальний посібник для студентів вузів. - М.: Аспект Пресс, 2006. - 236 с.

2. Воловик А.Ф. Педагогіка дозвілля: Підручник. - М.: Московський психолого-соціальний інститут: Флінта, 1998. - 235 с.

3. Зацепіна М.Б. Культурно-досугова діяльність в дитячому садку. програма і методичні рекомендації. - М.: Мозаїка-Синтез, 2005. - 64 с.

4. Культурно-дозвіллева діяльність. Статті [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://o-dosuge.ru>

5. Методичні рекомендації щодо ведення дозвіллевої і соціально-виховної роботи з населенням за місцем проживання [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dsmp.mos.ru/documents/dosc>

6. Сучасні теоретичні підходи до проблеми організації дозвілля дітей. Реферат [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.allbest.ru/referat>

7. Тюріна Е.І. Соціальна робота з сім'єю та дітьми: підручник для студ. середовищ. проф. учеб. закладів / Е.І.Тюріна, Н.Ю.Кучкова, Е.А.Пенцова. - М.: Изд. центр «Академія», 2009. - 288 с.

8. Петрова І.В. Дозвілля в зарубіжних країнах. Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2005. - 408 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: залік.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Соціальний супровід сім'ї

1. КОД: ПВД 2.03
2. ТИП: вибірковий
3. РІК НАВЧАННЯ: 2
4. СЕМЕСТР: 4
5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 7
6. ЛЕКТОР: доц. Замашкіна О.Д.
7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Соціально-педагогічне консультування

1. КОД: ПВД 2.04
2. ТИП: вибірковий
3. РІК НАВЧАННЯ: 3
4. СЕМЕСТР: 6
5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5
6. ЛЕКТОР: доц. Іванова Д.Г.
7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: - теоретичні засади соціально-педагогічного консультування, зокрема: поняття, мету, завдання напрями, принципи соціально-педагогічного консультування; - технологію консультативної взаємодії з клієнтом (етапи консультативної бесіди, прийоми діагностичних процедур, техніки формулювання питань, засоби використання рефреміngu, методика завершення консультативного діалогу та інше); - особливості консультативної соціально-педагогічної допомоги різним категоріям клієнтам; - суть і напрямки соціально-педагогічного консультування у різних сферах життєдіяльності людини, зокрема освітній, правовій, соціально-побутовій, медичній.

вміти: - використовувати та інтегрувати набуті знання, уміння, навички у практичній професійній соціально-педагогічній діяльності; - надавати консультативну допомогу, а саме: визначати технологію консультативної взаємодії; встановлювати комунікативні відносини; діагностувати, аналізувати, оцінювати проблему клієнта; ставити завдання, здійснювати допомогу у прийнятті рішення; - дотримуватися етичних принципів і меж професійної компетенції у роботі з клієнтом.

8. СПОСІБ НАВЧАННЯ: аудиторне

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗKOBІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

- Пререквізит: Соціальна робота. Соціальна робота з різними групами населення.

- Кореквізит: Актуальні моделі соціальної роботи.

10. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ:

Тема 1. Мета, завдання, напрями, принципи соціально-педагогічного консультування Суть поняття «консультування». Історія розвитку консультативної практики. Зміст теоретичних підходів вивчення особистості, як методологічної основи консультування. Схожі і відмінні риси психотерапевтичного, психологічного, соціально-педагогічного консультування. Мета, завдання, види, принципи соціально-педагогічного консультування. Особливості консультування в межах клієнт-центрованого підходу.

Тема 2. Професійні вимоги до особистості соціального педагога-консультанта Характеристика професійних вимог. Характеристика професійно значущих особистісних якостей і системи цінностей. Визначення критеріїв готовності соціального педагога до консультативної діяльності. Зміст комунікативної професійної компетентності, етичних

норм, правил поведінки соціального педагога. Вимоги до зовнішнього вигляду і іміджу консультанта. Превенція симптомів прояву феномену «синдрому вигорання».

Тема 3. Етапи процесу консультування Технології побудови консультативної бесіди (К. Роджерса, Р. Кочюнаса, А. Блазера, А. Моховікова, Е. Лютова-Робертс та ін). Особливості розвитку комунікативних відносин: встановлення рапорту; визначення та формулювання проблеми клієнта; використання засобів емоційно-словесної підтримки; оцінка і аналіз ситуації; визначення ресурсів і шляхів вирішення проблеми; прогнозування, тактика поступових змін. Технологія завершення консультативної бесіди. Професійні установки соціального педагога у побудові консультативного діалогу (індивідуальний підхід до клієнта, динамічність, довіра, співробітництво та ін.).

Тема 4. Вербальний і невербальний контакт у консультативній взаємодії Сутність вербального контакту у консультативній взаємодії: мова, інтонація, тембр голосу, послідовність висловлювання та ін. Методика використання прийомів активного слухання (ехо-техніка): з'ясування, уточнення, перефразування, резюмування. Вимоги до реалізації зворотного зв'язку у консультативному процесі. Поняття невербального контакту у консультативній взаємодії. Правила ефективного використання невербальних засобів спілкування консультантом (міміки, жестів, контакту очей, положень тіла). Інтерпретація консультантом невербальних засобів спілкування, що використовує клієнт у ході бесіди. Оцінка ефективності взаємодії.

Тема 5. Техніки формулювання питань у консультативному процесі. Методика завершення консультативного діалогу Поняття, функції, технологія формулювання питань. Класифікація питань в залежності від ступеня замученості психічних процесів (питання змістовного і емоційного характеру). Класифікація питань в залежності від їх ефективності. Види ефективних питань: переломні, уточнюючі, пошукові, гіпотетичні. Особливості неефективних питань. Класифікація питань в залежності від ступеня розгорнутості відповіді. Правила використання закритих і відкритих питань Методичні рекомендації щодо використання технік постановки питань у консультативному процесі. Правила інтерпретації одержаної інформації. Методика завершення консультативного діалогу. Активізація, заохочення клієнта у вирішенні проблемної ситуації (визначення реєстру рішень). Закріплення мотивації клієнта щодо змін. Методи інформаційної інтервенції та емоційної підтримки клієнта.

Тема 6. Соціально-педагогічне консультування з проблем сім'ї Актуальність реалізації наряду соціально-педагогічної роботи – консультування з проблем сім'ї. Функції консультативної роботи з сім'єю. Зміст звернень молоді з питань підготовки до сімейного життя: формування соціально-педагогічних, психологічних, юридичних знань з питань створення шлюбних відносин; формування статево-рольової ідентифікації; розвитку комунікативних навичок; корекції особистих проблем; планування сім'ї та збереження репродуктивного здоров'я; розвитку сімейних традицій тощо. Особливості консультативної допомоги сім'ям з питань стабілізації сімейних стосунків. Попереджувально-профілактична робота з проблем дисгармонії сімейних відносин, конфліктів. Соціально-правова, інформаційна робота з юридично-правових аспектів шлюбних відносин, організації сімейного господарювання та побуту. Педагогічна консультативна допомога батькам у розв'язанні проблем сімейного виховання, налагодження стосунків з дітьми, організації дозвілля тощо. Зміст соціально-педагогічного консультування прийомної сім'ї. консультування з питань юридичного оформлення статусу сім'ї, особливостей соціальної адаптації дитини, виконання батьківської ролі подружжям, організація побуту, дозвілля. Консультування як один з методів соціального супроводу прийомної сім'ї. Особливості консультування членів сім'ї, що виховують дитину з особливими потребами. Зміст психолого-педагогічної підтримки. Механізми корекційного впливу.

Тема 7. Соціально-педагогічне консультування в загальноосвітніх закладах та установах системи охорони здоров'я Характеристика запитів консультування у сфері освіти і системі охорони здоров'я. Напрямки, види, зміст консультативної діяльності

соціального педагога у загальноосвітніх закладах, інтернатних установах. Особливості консультування батьків та педагогів з налагодження взаємодії з дітьми різного віку; з вибору оптимальних методів навчання і виховання, з проблем шкільної адаптації та успішності, методики формування здорового способу життя, профілактики девіантної поведінки тощо. Роль соціального педагога у наданні консультативних послуг у галузі охорони здоров'я (форми інтервенцій, підходи у консультуванні). Консультування осіб хворих на ВІЛ-інфекцію/СНІД. Принципи соціально-педагогічної допомоги при ВІЛ-інфекції/СНІДі. Особливості перед-та після тестового консультування. Консультування у період підтвердження діагнозу і у період адаптації до стану ВІЛ-позитивності. Технологія підтримки на етапі СНІД-асоційованого комплексу та СНІДу.

Тема 8. Консультативна соціально-педагогічна допомога клієнтам різних вікових груп, з адиктивною поведінкою, безробітнім Особливості консультування різних вікових груп: дітей, підлітків, молоді, дорослих, людей похилого віку. Специфіка соціально-педагогічного консультування з проблем вікових криз. Умови ефективної діяльності консультанта у роботі з дітьми. Зміст консультативної допомоги підліткам, молоді по вирішенню проблем самореалізації; формування взаємостосунків з однолітками; запобігання, профілактики і корекції різних форм дезадаптації. Модель соціально-педагогічного консультування осіб з адиктивною поведінкою. Поняття профорієнтаційного соціально-педагогічного консультування. Функції профконсультації у службі зайнятості. Особливості профорієнтаційного консультування учнів і випускників навчально-виховних закладів. Схема організації консультативної допомоги безробітним у ситуації втрати чи пошуку роботи. Передумови і сучасний стан розвитку мережі служб «Телефонів Довіри» в Україні. Типові звернення абонентів до служби «Телефон Довіри».

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Беляева Л. А. Категории «социальная работа» и «социально- педагогическая деятельность» в их взаимосвязи / Л. А. Беляева, М. А. Беляева // Понятийный аппарат педагогики и образования : сб. науч. тр. / [отв. ред. М. А. Галагузова]. — Екатеринбург : Изд-во «СВ-6», 1998. — Вып. 3. — С. 185–196.
2. Завацька Л. М. Технології професійної діяльності соціального педагога : навч. посіб [для вищ. навч. закл.] / Завацька Л. М. — К. : Видавничий Дім «Слово», 2008. — С. 60 – 83.
3. Моховиков А.Н. Телефонное консультирование : [практ. руководство] / Александр Николаевич Моховиков ; под. ред. и предисл. В. Е. Кагана. — 2-е изд., доп. и перераб. — М. : Смысл, 2001. — 494 с.
4. Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования : [учеб. пособ.] / Ричард Нельсон-Джоунс. — СПб.: Питер, 2002. — С. 12 – 27, 31 – 35, 65 – 70, 193 – 199, 313 – 321, 350 – 357.
5. Никитина Н. И. Методика и технология работы социального педагога : [учеб. пособ.] / Н. И. Никитина, М. Ф. Глухова. — М. : ВЛАДОС, 2007. — С. 77 – 90.
6. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / Пальчевський С. С. — К. : Кондор, 2005. — С.523 – 527
7. Сорочинська В. Є. Організація роботи соціального педагога : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Сорочинська В. Є. — К. : Кондор, 2005. — С. 109 – 111.
8. Соціальна адаптація осіб звільнених від покарання: проблеми шляхи їх вирішення / за ред. О. В. Беци. — К.: Сфера, 2003 — С. 5–12, 24–42, 43–50, 59–72.
9. Соціальна педагогіка: теорія і технології : підручник [для студ. вищ. навч. закладів] / [Т. Ф. Алексеєнко, Т. П. Басюк, О. В. Безпалько та ін.]; за ред. І. Д. Звереві. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — С. 282–298.
10. Тускевич О. В. Становлення і сучасний стан розвитку мережі служб «Телефонів Довіри» в деяких регіонах України / О. В. Тускевич // Теоретичні питання освіти та виховання. – 2000. – № 9. – С. 81–85.

11. Холостова Е. И. Социальная работа: учеб. пособ. [для вищ. учеб. завед.] / Холостова Е. И. — 2-е изд. — М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», — 2005. — С. 489 – 498.

12. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

-Поточний контроль: (60%): усне опитування, виступи на практичних заняттях, контрольна робота.

-Підсумковий контроль:(40%, диференційований залік): підсумкова залікова комплексна контрольна робота (тестові завдання, теоретичні питання, есе).

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Соціально-педагогічне проектування

1. КОД: ПВД 2.05

2. ТИП: вибірковий

3. РІК НАВЧАННЯ: 3

4. СЕМЕСТР: 6

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

6. ЛЕКТОР: доц. Фурдуй С.Б.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Соціальна педагогіка

1. КОД: ПВД 2.06

2. ТИП: вибірковий

3. РІК НАВЧАННЯ: 2

4. СЕМЕСТР: 3

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: доц. Фурдуй С.Б.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: теоретичні основи соціальної педагогіки як науки і практичної діяльності; категорії, методи та принципи соціальної педагогіки; види соціальної діяльності та спілкування; особливості соціалізації, соціального виховання та соціально-педагогічної роботи з різними категоріями людей; технології соціальної допомоги і підтримки підлітків і молоді.

вміти: охарактеризувати основні напрями соціально-педагогічної діяльності; здійснювати виховання тих, хто навчається, з урахуванням індивідуальних особливостей; формувати загальну культуру в тих, хто навчається; організовувати культурний простір в освітньому середовищі; вирішувати соціально-педагогічні завдання; застосовувати технології соціально-педагогічної діяльності в роботі з людьми девіантної поведінки; планувати й організовувати виховну роботу, а також здійснювати контроль за результатами виховання; проектувати та проводити роботу щодо соціальної профілактики в процесі навчання і виховання.

8. СПОСІБ НАВЧАННЯ: аудиторне.

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУКУПНІ МОДУЛІ:

Пререквізит: вступ до спеціальності з основами наукових досліджень; загальна соціологія.

Кореквізит: Соціальна політика

10. ЗМІСТ МОДУЛЯ:

Тема: Основи соціальної педагогіки. Культурно-виховна функція суспільства. Особистість як безумовна цінність прогресивного суспільства. Соціальне виховання як цілеспрямований процес духовного розвитку людини та суспільства.

Тема: Соціальна педагогіка як галузь педагогіки. Предмет, мета, завдання, загальні категорії соціальної педагогіки. Структура соціальної педагогіки. Взаємини соціальної педагогіки з іншими науками.

Тема: Проблеми соціального формування особистості в світовій думці та становлення соціальної педагогіки за рубежом. Проблеми соціального виховання Античності. Проблеми соціального виховання Середньовіччя. Гуманістичний ідеал соціального виховання епохи Відродження. Теорія та Практика соціального виховання епохи Просвітництва та початку Нового Часу. Становлення та розвиток соціальної педагогіки. Професійна підготовка соціального педагога за рубежом.

Тема: Становлення та розвиток вітчизняної соціальної педагогіки. Досвід соціального виховання в благодійній діяльності до 1917р. Становлення та розвиток вітчизняної педології. Розвиток соціально-педагогічних ідей С.Т.Шацьким у 20-30 рр. ХХ ст. Особливості розвитку соціально-педагогічних ідей та практики у 60-80-ті роки ХХст. Наслідки діяльності Тимчасовий науково-дослідний колектив (ТНДК) "Школа - мікрорайон". Проблеми розвитку соціальної педагогіки в Україні. Діяльність Міжнародної Федерації Соціальних Працівників та Української Асоціації соціальних педагогів і спеціалістів з соціальної роботи.

Тема: Загальна характеристика соціально-педагогічної діяльності фахівця соціальної сфери. Поняття, мета, особливості, функції соціально-педагогічної діяльності. Загальна характеристика сфер та змісту соціально-педагогічної діяльності. Структура мережі соціальних служб. Діагностична соціально-педагогічна документація.

Тема: Основні передумови соціально-педагогічної діяльності в Україні. Основні напрями державної молодіжної політики. Система центрів соціальних служб для молоді України.

Тема: Волонтерський рух в Україні. Виникнення волонтерського руху. Волонтерство в Україні.

Тема: Соціально-педагогічна проблема до захисту прав дітей та молоді. Захист прав дитини як соціально-педагогічна проблема. Становище молоді в основних сферах життєдіяльності. Найважливіші соціальні проблеми.

Тема: Засоби масової інформації в системі соціального формування особистості. Функції засобів масової комунікації в суспільстві. Вплив засобів масової інформації на соціалізацію молоді. Соціально-психологічні механізми впливу засобів масової інформації, видовищного спілкування. Соціально-педагогічні механізми впливу засобів масової інформації.

Тема: Соціально-педагогічний патронаж обдарованих дітей. Провідні підходи до соціального захисту обдарованих дітей. Навчально-виховні заходи для обдарованих дітей. Організація навчання обдарованої дитини: зарубіжний досвід. Соціально-психологічні підходи до соціального захисту обдарованих дітей. Соціально-педагогічний захист обдарованих дітей.

Тема: Професійна етика фахівця соціальної сфери. Причини етичної регламентації соціально-педагогічної діяльності. Категорії етики фахівця соціальної сфери. Функції етики соціально-педагогічної діяльності та їх характеристика. Принципи соціально-педагогічної діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях. – К., 2003.
2. Капська А.Й. Соціальна педагогіка. – К., 2009.
3. Капська А.Й. Соціальна педагогіка. – К., 2004.

4. Капська А. Й., Олексюк Н. С., Калаур С. М., Фалинська З. З. Соціально-педагогічна робота з проблемними сім'ями : Посібник / А. Й. Капська, Н. С. Олексюк, С. М. Калаур, З. З. Фалинська. – Тернопіль : Астон, 2010. – 304 с. (Лист №1/ 11-4211 від 09.03. 2010 р.).

5. Соціальна педагогіка: Підручник. 5-те видання перероблене та доповнене / Авт. колектив: Р.Х.Вайнола, А. Й. Капська, Н. С. Олексюк. – К : Центр учбової літератури, 2011. – 488 с. – (Лист № 1/11-546Д від 15.07.2009 р.).

6. Лукашевич М.П. Соціальна робота в Україні: теоретико-методичні засади. – К., 2001.

7. Янкович О.І., Поліщук В.А. Історія соціальної педагогіки / соціальної роботи: Навчально-методичний посібник / О. І. Янкович, В. А. Поліщук. – Тернопіль: ТНПУ, 2004. – 394 с.

12.ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

Поточний контроль (60%): усне опитування, виступи на семінарах, контрольна робота.

Підсумковий контроль (40%): диференційований залік, підсумкова залікова комплексна контрольна робота (теоретичні питання, тестові завдання).

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Основи соціальної реабілітації

1. **КОД:** ПВД 2.07

2. **ТИП:** вибірковий

3. **РІК НАВЧАННЯ:** 3

4. **СЕМЕСТР:** 5

5. **КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 4

6. **ЛЕКТОР:** викл. Маніта В.О.

7. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: основні напрями реабілітаційної соціальної роботи, специфіку реабілітаційних заходів, форми їх проведення, особливості контингенту осіб, що потребують реабілітації, основні процедури і правило проведення реабілітаційних заходів;

уміння: визначити проблему, здійснити відбір методів і прийомів реабілітаційних заходів, скласти програму і план проведення реабілітації, обрати відповідні процедури і методики та застосувати їх, оцінити ефективність реабілітаційної роботи.

8. **СПОСІБ НАВЧАННЯ:** аудиторне

9. **НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:**

- Пререквізит: Соціальна робота. Соціальна робота з різними групами населення.

- Кореквізит: Актуальні моделі соціальної роботи.

10. **ЗМІСТОВІ МОДУЛІ:**

Тема: Теоретичні підходи до визначення поняття «соціальна реабілітація»

Актуальність розробки проблем соціальної реабілітації. Теоретичні підходи до аналізу процесу соціальної реабілітації. Визначення понять «соціалізація», «соціальна адаптація», «інтеграція», «соціальна норма», «соціальний контроль», «людський капітал», «соціальна мобільність», «стигматизація», їх значення в контексті соціальної реабілітації.

Тема: Соціальна реабілітація різних груп клієнтів соціальної роботи.

Соціальна реабілітація як напрям соціальної роботи. Особи та групи, що опинилися в стані соціальної дезадаптації як об'єкт соціальної реабілітації.

Тема: Предмет і мета соціальної реабілітації. Види соціальної реабілітації. Завдання соціальної реабілітації. Структура процесу соціальної реабілітації.

Тема: Процедури і методи соціальної реабілітації. Принципи реабілітаційного процесу. Форми організації соціальної реабілітації. Ефективність соціальної реабілітації.

Тема. Проблеми соціальної адаптації і реабілітації. Теоретичні та практичні основи соціальної адаптації. Особливості соціально-педагогічної реабілітації.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Гусак Н.Є. Соціальна реабілітація: підходи до визначення поняття // Соціальна політика та соціальна робота. – 2008. - №1. – С.103-114.
2. Парсонс Т. Понятіе общества: компоненты и их взаимоотношения // Американская социологическая мысль. - М.- 1996.- С.494-526.
3. Поляк О.В. Проблеми соціальної реабілітації осіб з обмеженою дієздатністю – «духовна реабілітація» [Електронний ресурс] / О.В. Поляк // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: збірник наукових праць. – К.: Університет «Україна», 2004. – 448 с. (або Режим доступу: library.rehab.org.ua/ukrainian/prof/poland).
4. Соціальна робота: Короткий енциклопедичний словник. – К.: ДЦССМ, 2002. – 536 с. // Соціальна робота. Книга 4. – С.384.
5. Соціологія: Навч. посібник / За редакцією С. О. Макеєва. - К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1999. - С.123-143.
6. Холостова Е. И., Дементьева Н. Ф. Социальная реабилитация: Учебное пособие. — 4-е изд. — М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2006. — 340 с.
7. Шевцов А.Г. Методологічні принципи соціальної реабілітації осіб з обмеженими функціями здоров'я: Зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського державного університету, Серія соціально-педагогічна, Вип. VI. – Кам'янець-Подільський, 2006. – С. 337- 342.
8. Штомпка П. Социология. Анализ современного общества: Пер. с польск. С. М. Червонной. — М.: Логос, 2005. – С.407-436.
9. Шевцов А.Г. Методологічні принципи соціальної реабілітації осіб з обмеженими функціями здоров'я: Зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського державного університету. Серія соціально-педагогічна / А.Г. Шевцов. – Кам'янець-Подільський, 2006. – Вип. VI. – С. 337-342.

12. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

-Поточний контроль: (60%): усне опитування, виступи на практичних заняттях, контрольна робота.

-Підсумковий контроль:(40%, диференційований залік): підсумкова залікова комплексна контрольна робота (тестові завдання, теоретичні питання, есе).

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Основи профорієнтаційної роботи

1. КОД: ПВД 2.08

2. ТИП: вибірковий

3. РІК НАВЧАННЯ: 4

4. СЕМЕСТР: 7

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

6. ЛЕКТОР: к.п.н. Сучану А.К.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: формувати основні уявлення про професійну орієнтацію діяльності фахівця соціальної сфери; з метою розвитку самостійності студентів у засвоєнні навчального матеріалу під час самопідготовки, використовуючи запропоновану літературу, вміти

добирати та аналізувати інформацію про моделі та стадії соціалізації; основні етапи становлення профорієнтаційної роботи та зв'язок з іншими науками; загальні характеристики її понятійно-категоріального апарату.

вміти: виділяти основні соціально-педагогічні поняття під час опрацювання фахової літератури; шукати раціональні шляхи розв'язання суперечностей у соціально-педагогічному процесі; аналізувати типологію сім'ї; формулювати основні завдання профорієнтаційної роботи з дітьми та молоддю; оцінювати порівняльну ефективність певних моделей соціальної підтримки інвалідів засадами профорієнтаційної роботи; планувати систему заходів, спрямованих на профорієнтаційну роботу у молодіжному середовищі; аналізувати монографічну літературу з теорії і практики соціально-педагогічної роботи.

8. СПОСІБ НАВЧАННЯ: аудиторне

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗKOBІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

- Пререквізит: Соціальна робота. Технології соціальної роботи.

- Кореквізит: Актуальні проблеми теорії і практики соціальної роботи.

10. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ:

Тема 1. Загальні основи професійної діяльності соціального педагога

Професійна компетентність соціального працівника. Методи профорієнтаційної роботи у соціальній діяльності спеціаліста. Принципи професійної роботи у соціальній діяльності. Організаційні форми професійно-орієнтаційної роботи соціального педагога та соціального працівника.

Тема 2. Розвиток і становлення професійної орієнтації

Історичні аспекти розвитку професійної орієнтації. Становлення професійної орієнтації у ХХ столітті.

Тема 3. Сучасні тенденції профорієнтації: теорії та концепції

Основні теоретичні підходи до сутності професійної орієнтації. Концептуальні аспекти розгляду профорієнтації.

Тема 4. Структурні елементи профорієнтаційної роботи

Поняття про професійну консультацію та особливості її організації. Принципи профконсультативної діяльності. Види професійної консультації. Професійна адаптація.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Андрущенко В.П., Бех В.П. Соціальна робота: Навчальний посібник. – В 7 кн-гах. – Книга 2. –К., 2002.

2. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) / А.Й.Капська, О.В.Безпалько. – К., 2002.

3. Березина В. Социальный педагог в школе //Воспитание школьника.– 1994.- № 2

4. Васильева Ю.В. Социальная педагогика. – М., 2001.

5. Гончарова Н.О. Основи професійної орієнтації. –К., 2010.- 168с.

6. Гончарова Н.О. Основи вибору професії. Консультативний тренінг / за ред. В.Ф.Моргуна. – Полтава: АСМІ, 2007. -48с.

7. Рибалка В.В. Психологія професійного самовизначення старшокласників. –К., 2004.

8. Тименко М.П. Профорієнтаційна робота із школярами; Методичний посібник для вчителів. –Рівне, 1992.

9. Фукуяма С. Теоретические основы профессиональной ориентации. –М., 1989.

10.Фурдуй С.Б. Основи професійної орієнтації. Навчально-методичні рекомендації. – Ізмаїл, 2013. – 120с.

11. Холостова Е.И. Социальная работа: теория и практика. –М., 2002.

12. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

-Поточний контроль: (60%): усне опитування, виступи на практичних заняттях, контрольна робота.

-Підсумковий контроль:(40%, диференційований залік): підсумкова залікова комплексна контрольна робота (тестові завдання, теоретичні питання, есе).

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Методика соціально-виховної роботи

- 1. КОД:** ПВД 2.09
- 2. ТИП:** вибірковий
- 3. РІК НАВЧАННЯ:** 4
- 4. СЕМЕСТР:** 8
- 5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 4
- 6. ЛЕКТОР:** викл. Маніта В.О.
- 7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

Соціальне забезпечення населення

- 1. КОД:** ПВД 2.10
- 2. ТИП:** вибірковий
- 3. РІК НАВЧАННЯ:** 4
- 4. СЕМЕСТР:** 8
- 5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 4
- 6. ЛЕКТОР:** доц. Звєкова В.К.
- 7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: принципи функціонування системи соціального забезпечення, що покращить осмислення власного досвіду у соціальній роботі та її планування на перспективу; базових елементи, необхідні для формування професійного уміння та навичок роботи у соціальній сфері; моделі регулювання суспільних відносин у сфері матеріального забезпечення і соціального обслуговування найбільш незахищених верств населення України.

вміти: застосовувати свої знання у професійній діяльності саме під час відносин між громадянами і державними органами в цій сфері, що складаються, виникають, вимірюються і припиняються під дією норм самостійної галузі права - права соціального забезпечення.

8. СПОСІБ НАВЧАННЯ: аудиторне

9. НЕОБХІДНІ ОBOB'ЯЗКОВІ ПОПЕРЕДНІ ТА СУПУТНІ МОДУЛІ:

- Пререквізит: Соціальна робота. Соціальна робота з різними групами населення.

- Кореквізит: Актуальні моделі соціальної роботи.

10. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ:

Тема 1. Поняття соціального забезпечення, його функції, роль та значення в суспільстві Поняття соц. забезп., його основні ознаки. Основні функції соціального забезпечення. Право громадян України на соціальний захист, його зміст. Поняття соціального захисту, його співвідношення із соціальним забезпеченням. Види та форми соціального забезпечення.

Тема 2. Предмет, метод та система права соціального забезпечення Поняття права соціального забезпечення. Предмет права соціального забезпечення. Методи права соціального забезпечення. Система права соціального забезпечення. Функції права соціального забезпечення. Місце права соціального забезпечення в системі права України. Право соціального забезпечення як наука та навчальна дисципліна.

Тема 3. Принципи права соціального забезпечення. Поняття та види принципів права соціального забезпечення. Характеристика окремих видів принципів права соціального забезпечення.

Тема 4. Аналіз концепції соціального забезпечення населення України Особливості соціального захисту окремих категорій громадян. Поняття і види правових відношень з соціального захисту. Види і підстави соціального захисту. Пенсійне забезпечення та соціальний захист людей похилого віку в Україні. Джерела фінансування соціального захисту населення. Недержавні пенсійні фонди.

Тема 5. Поняття соціального обслуговування населення, його принципи і форми. Принципи соціального обслуговування. Стаціонарне соціальне обслуговування. Напівстаціонарне соціальне обслуговування. Соціальне обслуговування на дому. Професійна реабілітація інвалідів. Протезування. Виховання і навчання дітей-інвалідів. Надання соціальних послуг в електронній формі.

Тема 6. Соціальна підтримка (правові питання) Загальні питання соціальної підтримки. Заходи соціальної підтримки, здійснюються органами державної влади. Заходів соціальної підтримки, що здійснюються органами державної влади. Заходи соціальної підтримки, здійснювані органами місцевого самоврядування.

Тема 7. Державна соціальна допомога Поняття та цілі державної соціальної допомоги. Споживчий кошик, прожитковий мінімум, мінімальний споживчий бюджет. Умови подання, форми і види державної соціальної допомоги. Порядок надання державної соціальної допомоги. Соціальна доплата до пенсії

Тема 8. Соціальне забезпечення осіб, які постраждали від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, та членів їх сімей Проведення медичних експертиз особам, постраждалим від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Забезпечення грошовими виплатами осіб, потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Медична реабілітація. Професійна реабілітація. Соціальна реабілітація.

Тема 9. Додаткове соціальне забезпечення Поняття додаткового соціального забезпечення Державний рівень додаткового соціального забезпечення. Регіональний рівень додаткового соціального забезпечення. Муніципальний рівень додаткового соціального забезпечення. Локальний рівень додаткового соціального забезпечення. Недержавне пенсійне забезпечення.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Захаров М.Л., Тучкова Е.Г. Право соціального забезпечення Росії: Підручник. - 2-е вид., Испр. і перераб. - М.: Видавництво БЕК, 2002. - 560 с.
2. В. Роїк. Соціальний захист: зміст поняття // Людина і праця, 11/2000. С. 42-44.
3. Сакс Дж. Ринкова економіка в Росії: історичні та теоретичні передумови-М.: «Мосгорархів», 1995 р .
4. Соціально - трудова сфера Росії в перехідний період: реалії та перспективи / За ред. Акімова А.К., Волгіна Н.О. та ін М.: Молода гвардія, 1996. - 835 с.
5. Шашків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посіб. - К., 2005. - 405 с.
6. Шестакова Є. Реформування системи соціального захисту населення в країнах Східної Європи // Світова економіка і міжнародні відносини, 1 / 1997. С. 45-53.

12. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

-Поточний контроль: (60%): усне опитування, виступи на практичних заняттях, контрольна робота.

-Підсумковий контроль:(40%, диференційований залік): підсумкова залікова комплексна контрольна робота (тестові завдання, теоретичні питання, есе).

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська